

MOSTY

Rozjed'te se na
**FESTIVALY
BEZ ZÁBRAN**

OPEL HANDYCARS

SVOBODNÝ POHYB BEZ BARIÉR.

Program mobility osob se zdravotním postižením.

- automatická převodovka u většiny modelů
- cenová zvýhodnění pro TP, ZTP, ZTP/P
- výhodný spotřebitelský úvěr s kartou CCS v hodnotě 5 000 Kč
- pojištění s asistenční službou pro celou Evropu na 5 let zdarma
- odpočet DPH držitelům státního příspěvku
- komplexní servisní služby
- speciální úpravy vozů

5 let
záruka*

Opel Pojištění Opel Finance

www.opel-handycars.cz infolinka: 800 101 101 opel@handycars.cz

Kombinovaná spotřeba a emise CO₂: 4,1–7,6 l/100 km, 109–169 g/km.

*Dvouletá výrobní zákonná záruka a dále tříletá smluvní záruka Opel ve spolupráci se společností CG Car Garantie Versicherungs-AG. Smluvní záruka Opel je poskytována bezplatně dealerem Opel.

Wir leben Autos.

Vážené čtenářky,
vážení čtenáři,

až budete otvírat náš časopis, bude začínat doba dovolených. Jednotlivá témata vás ještě vrátí trochu zpátky do doby, kdy jsme řešili řadu aktuálních věcí, o nichž vás chceme v našem časopise informovat. Toto číslo se více věnuje zdravotnictví. Zdravotní péči potřebuje občas každý člověk. My lidé se zdravotním postižením chodíme k lékaři častěji, a to nemusí být vždycky jen proto, že máme více zdravotních potíží, ale třeba také kvůli tomu, že potřebujeme předepisovat různé zdravotnické prostředky, abychom mohli žít život jako ostatní.

K tématu jsme chtěli také zveřejnit rozhovor s ředitelem VZP ČR panem Ing. Zdeňkem Kabátkem. Bohužel se nám ho z časových důvodů nepodařilo uskutečnit. Tak snad příště.

Vážení čtenáři, přeji vám krásné letní prázdninové zážitky a mnoho odpočinku.

Přeji vám příjemné chvíle s naším časopisem.

Václav Krása
předseda NRZP ČR

16

30

36

40

42

- 04 TÉMA: Jan Khol:** Rozhovor s předsedou NRZP ČR Václavem Krásou o hlavních úkolech v novém období
- 08 Václav Krása a Zdeňek Žižka:** Jak postupovat při předpisu zdravotnických prostředků
- 12 Václav Krása a Zdeňek Žižka:** Právní úprava bytů zvláštního určení je diskriminující
- 14 Václav Krása:** NRZP ČR se angažuje v řešení problémů ve zdravotnictví
- 16 Pavel Hříbek:** Rozhovor s místopředsedou představenstva ČD Ludvíkem Urbanem
- 18 Hana El Bournová:** Zaměstnáváme a podporujeme osoby se zdravotním postižením
- 20 Šárka Prokopiusová:** Přetrvávající bariéry pro lidi se sluchovým postižením
- 22 Leoš Spáčil:** Okénko do poraden NRZP ČR
- 24 Martina Přibyllová:** Stigmatizace jinak: Můj život s psychiatrií
- 27 Patrik Nacher:** Rozhovor s radní Irenou Ropkovou
- 28 Jiří Venc:** Nové povinnosti spolků
- 30 Jiřina Ernestová:** Pražské záchranné služby přibývá ošetřených pacientů
- 32 Vít Hofman:** Rozhovor s pražským radním Radkem Lackem
- 33 Jan Skalník:** Naděje v oblasti bezbariérových toalet
- 34 Radka Hájková:** Rozjedte se na české festivaly se Staropramen Festivaly bez zábran
- 36 MPPFF:** Jubilejní ročník Mental Power festivalu stál opravdu za to
- 38 Stanislava Zahálková:** Parníku, ahoool!
- 40** Více než stovka cyklistů objela Prahu, aby pomohla handicapovaným
- 42 Tomáš Pchálek:** Volným pádem proti předsudkům ve společnosti
- 46 Tomáš Pchálek:** Metrostav handy cyklo maraton 2016
- 49 Miroslav Kadlec:** Nový projekt zprostředkuje OZP cenově příznivé dodávky elektřiny a plynu
- 50 Gabriela Kocmichová:** Znáte svá pacientská práva?
- 51 Miroslav Hrtús:** Představujeme členské organizace NRZP ČR
- 52 KNIŽNÍ NOVINKY: Patrik Nacher:** Konec finančních negramotů v Čechách – další ukázka z knihy

A portrait of Václav Krása, the Chairman of the National Council of the Czech Republic (NRZP ČR). He is an older man with short grey hair, wearing glasses, a white shirt, a dark tie, and a dark blue suit jacket. He is looking slightly to the right of the camera with a thoughtful expression. The background is blurred, showing what appears to be an indoor setting with large windows.

PŘEDSEDA NRZP ČR

VÁCLAV KRÁSA

o hlavních úkolech v novém období:

**Je třeba reagovat na proměny
ve společnosti a udržet
zájem o problematiku OZP**

TEXT: Jan Khol | **FOTO:** Tereza Dostálová

Koncem května se uskutečnilo republikové shromáždění NRZP ČR, jehož delegáti přijali prohlášení, v němž mimo jiné vyjádřili obavy z připravované novely zákona o sociálních službách. Rozhodli také o novém složení orgánů NRZP ČR. Staronového předsedy Václava Krásy jsme se zeptali na to, jak hodnotí výsledek volebního shromáždění, i na jeho očekávání do budoucna.

Jaké dojmy ve vás zanechalo republikové shromáždění, které v poslední květnový den rozhodovalo o novém složení všech orgánů NRZP ČR? Splnil výsledek hlasování vaše očekávání?

Průběh republikového shromáždění ukázal velkou jednotu členských organizací v Národní radě osob se zdravotním postižením ČR. Volby orgánů proběhly bez nějakých komplikací. Překvapil mě velký počet kandidátů do předsednictva NRZP ČR a také do republikového výboru. Došlo k určité obměně v jednotlivých orgánech, ale ti klíčoví spolupracovníci byli opětovně s velkou převahou zvoleni. Tudiž já jsem velmi spokojený. Celé shromáždění se neslo v duchu společné cesty a sounáležitosti.

Delegáti vás potvrdili v čele organizace. Jaké největší výzvy před vámi stojí v novém pětiletém období?

Evropská společnost a zákonitě i česká společnost se poslední dobou významně proměňuje. Jistoty, které jsme měli, jako je rodina, stát a podobně, začínají být narušovány různými vlivy a to se samozřejmě musí

řeší příspěvky na všechny kompenzační pomůcky v sociální oblasti. Připravujeme poměrně rozsáhlou novelu zákona a budeme se snažit ji uplatnit v Poslanecké sněmovně. S dalšími systémovými kroky musíme počkat až na nové funkční období Poslanecké sněmovny a na novou vládu. Současná vláda již nemá ambice ani sílu prosazovat systémové změny. Tady mám na mysli především zákon o ucelené rehabilitaci, přechod financování sociálních služeb na pojišťovací systém, zcela nové pojetí zdravotnických prostředků a další.

Jak hodnotíte minulé období, co se podle vás podařilo a co nikoliv?

Minulé období bylo poznamenáno důsledky hospodářské krize, a tudíž také restrikcí dávkových systémů v sociální oblasti. Hnutí osob se zdravotním postižením bylo postaveno do role obránce toho, co již bylo dosaženo v minulých obdobích. To znamená, že jsme jednali s představiteli státu a s poslanci o co nejmenších dopadech restriktivní politiky na osoby se zdravotním postižením. Myslím si, že v některých případech se nám to povedlo,

„OČEKÁVÁM, ŽE V NÁSLEDUJÍCÍM OBDOBÍ BUDE NAŠÍM HLAVNÍM ÚKOLEM UDRŽET ZÁJEM POLITIKŮ O PROBLÉMY OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM. DO POPŘEDÍ SE DOSTÁVAJÍ TÉMATA STÁRNUTÍ POPULACE, IMIGRACE, ZBROJENÍ A PODOBNĚ. TO JSOU VŠECHNO TÉMATA, KTERÁ UPOZAŽUJÍ PROBLEMATIKU OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM. PROTO JE VELMI DŮLEŽITÉ, ABYCHOM BYLI PŘIPRAVENI NA TYTO VÝZVY, ABYCHOM UDRŽELI JEDNOTU V NAŠEM HNUTÍ, A MOHLI TAK LÉPE PROSAZOVAT NAŠE ZÁJMY.“

projevovat na jejich činnosti. Tato nejistota a narušování základních hodnot se musí projevit i v naší reakci a činnosti. Očekávám, že v následujícím období bude naším hlavním úkolem udržet zájem politiků o problémy osob se zdravotním postižením. Do popředí se dostávají témata stárnutí populace, imigrace, zbrojení a podobně. To jsou všechno témata, která upozadují problematiku osob se zdravotním postižením. Proto je velmi důležité, abychom byli připraveni na tyto výzvy, abychom udrželi jednotu v našem hnutí, a mohli tak lépe prosazovat naše zájmy. Volby, které se uskutečnily na konci května, mě utvrdily v tom, že vrcholné orgány NRZP ČR mají vysokou důvěru. Z této důvěry je třeba vyjít při dalším prosazování našich zájmů. Pokud budu konkrétnější, tak bychom v nejbližším období chtěli dosáhnout výrazné změny zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením. To je zákon, který

ale musím přiznat, že v řadě případů jsme nebyli schopni zlomit představy tehdejších politiků, a tudíž došlo k významnému omezení některých transferů pro osoby se zdravotním postižením. Za největší úspěch minulého období považuji skutečnost, že se nám podařilo zlikvidovat projekt sKarty. Byli jsme první, kdo napadl a odhalil velmi podezřelý systém, který měl být budován. Dnes už si asi nikdo nevzpomene, že jsme podali žalobu, ústavní stížnost, stížnost k Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže a že jsme pořádali nesčetné demonstrace, happeningy a podobně. Teprve po čase se k nám začali přidávat politici a politické strany. Myslím si, že na sKartě se ukázala síla hnutí osob se zdravotním postižením. Je nepochybné, že to byl největší úspěch hnutí osob se zdravotním postižením, protože jsme se pustili do střetu nejen s politickou reprezentací, ale také s největší bankou v ČR.

Delegáti republikového shromáždění přijali prohlášení, v němž vyjádřili obavy z připravovaného návrhu takzvané velké novely zákona o sociálních službách. Které části této předlohy považujete za nejproblematictější?

Všechny body, které jsou uvedeny v prohlášení delegátů, považuji za velmi důležité. Přesto návrh na nové finanční zajištění osobní asistence lze považovat za velmi problematický a pro nás nepřijatelný. MPSV ČR navrhuje, aby větší část finanční podpory na osobní asistenci obdržel její poskytovatel. To by ve svých důsledcích znamenalo, že příjemce osobní asistence by nemohl volně a samostatně rozhodovat o tom, u koho si osobní asistenci zajistí. V případě problémů s poskytovatelem takové služby by se nemo-

hl svobodně rozhodnout pro jiného. Byl by velmi omezen ve své rozhodovací pravomoci o způsobu řešení péče o sebe. Je to základní systémová věc, která je i v zahraničí běžná, že zájemce o službu má kupní sílu na zajištění služby a sám rozhoduje, od koho si službu nakoupí.

Budete v souvislosti s chystanou novelou iniciovat nějaká jednání se zástupci vlády?

Samozřejmě že s chystanou novelou zákona o sociálních službách budeme jednat se zástupci vlády. Chceme toto téma otevřít na nejbližším jednání Vládního výboru pro zdravotně postižené občany tak, abychom včas signalizovali, že některé návrhy jsou pro nás nepřijatelné a že jsme připraveni je negovat.

Jak hodnotíte dnešní postavení NRZP ČR? Proměnila se nějak během let její role ve společnosti a směřování?

Myslím si, že dnešní postavení NRZP ČR je ve všech ohledech významné. Politická reprezentace uznává naše postavení jako mluvčího komunity lidí se zdravotním postižením a jsme nepochybně vnímáni celou veřejností jako instituce, která srozumitelně hájí zájmy osob se zdravotním postižením. Podle mého názoru nedošlo k žádné významné proměně naší organizace ve společnosti. Došlo k upevnění jejího postavení. Pokud jde o směřování NRZP ČR, tak se domnívám, že pořád hájíme ty principy, na kterých se hnutí osob se zdravotním postižením shodlo v uplynulých 25 letech.

V kterých oblastech má podle vás NRZP ČR z hlediska svých priorit největší rezervy?

Rezerv, které máme, je nepochybně velmi mnoho. V oblasti organizační bych si přál, aby byly personálně posíleny naše krajské struktury tak, aby mohly lépe hájit zájmy v jednotlivých krajích. Na krajskou úroveň přešlo mnoho kompetencí a stále další kompetence jsou přenášeny na regionální úroveň. Chtěl bych všem představitelům v krajích poděkovat za jejich práci. Víím, že toho mají na bedrech moc a že by potřebovali další spolupracovníky. Doufám, že se nám to postupně podaří. Určité rezervy spatřuji také v činnosti některých odborných komisí NRZP ČR. Máme málo odborníků na problematiku lidí s duševním onemocněním a částečně i na zdravotní péči. To jsou oblasti, na které se musíme zaměřit a kde musíme zlepšit naši práci. ❏

PROHLÁŠENÍ DELEGÁTŮ XVII. RS NRZP ČR K PŘÍPRAVĚ NOVELY ZÁKONA O SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH

My, delegáti XVII. Republikového shromáždění NRZP ČR, kteří jsme se sešli dne 31. 5. 2016, vyjadřujeme velké obavy z připravovaného návrhu tzv. velké novely zákona o sociálních službách.

Jako problematické spatřujeme především následující oblasti:

- Novela přináší zásadní změnu charakteru zákona o sociálních službách, a to především tím, že přebírá řadu činností, které jsou dnes upraveny v zákoně o sociálně-právní ochraně dětí (359/1999). Zákon o sociálních službách by už neměl být prioritně orientován na řešení situací při péči o závislou osobu a prevenci předcházení těmto situacím, jak byla tato norma původně koncipována.
- Poprvé se navrhuje prolomit zásadní axiom zákona o sociálních službách, že klient disponuje prostředky, aby si sám rozhodoval o způsobu zajištění péče. MPSV ČR u osobní asistence navrhuje, aby finanční prostředky byly poukazovány poskytovateli služby, nikoliv klientovi. Tím se zásadním způsobem zmenší možnost rozhodování uživatele o způsobu péče.
- Spatřujeme jako velmi problematický návrh zařadit do sociálních služeb paliativní péči. Chápeme nutnost rozvoje této péče, ale paliativní péče zahrnuje velkou část zdravotní péče. Zdá se, že zdravotní pojišťovny chtějí náklady na tuto péči přenést na výdaje v sociální oblasti.
- Připravovaná novela vůbec neřeší největší problémy současného systému sociálních služeb, které vidíme ve špatném systému posuzování míry závislosti, tedy nároku na službu. Hrozí rozpad posuzovacích mechanismů, ale návrh zákona na tuto skutečnost vůbec nereaguje. Současnou praxi v posuzování nároků charakterizuje vysoká míra subjektivismu a voluntarismu.
- Přenesením financování sociálních služeb na krajskou úroveň vznikají regionálně velmi rozdílné způsoby financování sociálních služeb. Stát se prakticky zcela zbavil kompetencí ke sjednocování poskytování sociálních služeb. MPSV ČR je velmi dobře tento problém znám, přesto v navrhované novele zákona na tuto situaci nijak nereaguje. Je třeba trvat na tom, že národní a krajská politika, a to ve všech oblastech, je nedělitelná. Opak je však pravdou.
- My, delegáti XVII. RS NRZP ČR, se obracíme na představitele koalice se žádostí o jednání ve věci přípravy novely zákona o sociálních službách společně se zástupci NRZP ČR. Se současným pojetím novely zákona nemůžeme souhlasit.

ZVOLENÍ PŘEDSTAVITELÉ NRZP ČR

Mgr. Václav KRÁSA
Předseda NRZP ČR

Mgr. Jiří MORÁVEK
1. místopředseda NRZP ČR

Ing. Mgr. Petr BĚHUNEK
Místopředseda Předsednictva
Republikového výboru NRZP ČR

Mgr. Jan UHERKA
Místopředseda Předsednictva
Republikového výboru NRZP ČR

Jiří VENCL
Místopředseda NRZP ČR za krajské NRZP
(zvolen předsedy krajských NRZP)

Táňa FISCHEROVÁ
Členka Předsednictva
Republikového výboru NRZP ČR

Mgr. Šárka PROKOPIUSOVÁ
Členka Předsednictva
Republikového výboru NRZP ČR

Přímo volení členové Republikového výboru NRZP ČR

Mgr. Ivana AMBROSOVÁ
Olga FRÜHAUFOVÁ, DiS.
Věra KOSINOVÁ
JUDr. Václav LETOCHA
Alena LOUDOVÁ
Anna MARTÍNKOVÁ
Petr NOVÁK
Jaroslav PAUR
Zdeňka PETROVIČOVÁ
Jaroslava PETRUSOVÁ

Členové Republikové kontrolní komise NRZP ČR

Bc. Jana BRABENCOVÁ
Marie DIVIŠOVÁ
Ing. Zdeněk KAŠPAR
Viliam ŠUŇAL
Bc. Marcela VÁCLAVÍKOVÁ

JAK POSTUPOVAT PŘI PŘEDPISU zdravotnických prostředků

TEXT: Václav Krása | Zdeněk Žižka

V poslední době se na nás obrací větší množství občanů se zdravotním postižením s tím, že zdravotní pojišťovny odmítají uhradit například souběh dvou vozíků nebo předepsání některých zdravotnických prostředků. Jedním z hlavních důvodů je skutečnost, že řada lékařů předpis nenapíše tak, aby byl plně akceptovaný zdravotními pojišťovnami. Proto jsme se obrátili na Českou lékařskou komoru a požádali ji o součinnost při rozšíření informací jednotlivým lékařům – specialistům, kteří předepisují zdravotnické prostředky.

Cílem je poskytnout lékařům informace o tom, jak předepsat zdravotnický prostředek, aby nebyl zamítnut zdravotní pojišťovnou. Právník NRZP ČR Zdeněk Žižka sepsal materiál, který v tomto čísle přetiskujeme, protože se domníváme, že i vy čtenáři jako klienti zdravotních pojišťoven můžete lékaři trošku poradit, jak dobře předepsat zdravotnické prostředky, aby je zdravotní pojišťovny bez problémů uhradily z veřejného zdravotního pojištění. JUDr. Žižka svůj dokument nazval „Správný předpis zdravotnických prostředků lékaři s důrazem na souběh zdravotnických prostředků u jednoho pojištěnce“.

PODSTATA PROBLÉMU

O co přesně jde? Již několik let přetrvává problém, kdy lékaři specialisté a ostatní lékaři oprávnění předepisovat zdravotnické prostředky vykonávají jejich předpis zcela nedostatečným způsobem. Závažné chyby v předpisu ZP se velmi často objevují jak v jejich samotném, přesném výběru pro konkrétního pacienta (musí co nejlépe kompenzovat celý rozsah jeho handicapu, včetně všech přidružených komplikací), tak v kvalitě podrobného zdůvodnění předpisu ZP. Kvalita a podrobnost zdůvodnění pak bývá hlavním a nejzávažnějším problémem. Nekvalitní předpis ZP předepisujícím lékařem se tak stává ve velmi vysokém procentu případů hlavním důvodem neschválení úhrady těchto ZP ze zdravotního pojištění a jejich nezapůjčení pojištěnci.

Úplně nejhorší situace pak většinou nastává v případech, kdy pojištěnec potřebuje ze zdravotních důvodů využívat současně dva a více nákladnějších ZP. Klasickým případem je zde nutnost souběžného užívání elektrického invalidního vozíku (EIV) a mechanického invalidního vozíku (MIV), nebo souběžného užívání obou typů vozíků, navíc ještě společně s elektricky polohovatelnou postelí, případně souběh protézy nebo protéz nahrazujících dolní končetinu v souběhu s MIV.

TYPICKÝ CHYBNÝ PRŮBĚH PŘEDPISU ZP

Pacienti neznají této problematiky se s důvěrou obrátí na svého ošetřujícího lékaře specialistu (nejčastěji to bývá neurolog, ortoped nebo rehabilitační lékař) a požádají ho o předpis ZP, který ze zdravotních důvodů nutně potřebují ke kompenzaci svého zdravotního stavu. Většina těchto specialistů se ale v současnosti bohužel vůbec nijak neškoli v aktuálním vývoji u těchto ZP. Naprostou většinu nejnovějších ZP tak vůbec nezná, nebo ze setrvačnosti či jiných důvodů předepisuje jejich stále stejné

značky a typy. Pokud je tedy za této situace výběr konkrétního ZP, který má být zvolen velmi specializovaně na míru pacientovi, na samotném lékaři specialistovi, velmi často dochází k jeho zcela nesprávnému výběru. Často je pacientovi předepsán ZP, který pro něj není tím nejhodnějším možným. V horším případě dokonce takový, který mu může při delším používání až způsobit další zdravotní komplikace. Revizní lékař zdravotní pojišťovny následně při schvalování úhrady ZP takto nesprávný výběr již z tohoto pohledu nikterak nekoriguje.

Daleko častější a závažnější situací však je, že způsob předpisu takového ZP neodpovídá zákonu o veřejném zdravotním pojištění a požadavkům jednotlivých zdravotních pojišťoven obsaženým konkrétně v jejich jednotlivých metodikách. To je nejspíš zaviněno tím, že lékaři tento zákon dobře neznají a s aktuálním zněním metodik pojišťoven se ne vždy seznamují. Nejčastěji je pak takový chybný předpis vybraného ZP předepisujícím lékařem zdůvodněn výhradně základní diagnózou pacienta, bez uvedení všech jeho přidružených zdravotních komplikací. Současně také bez uvedení, jak přesně bude vybraný ZP konkrétně kompenzovat handicap pacienta včetně všech jeho přidružených zdravotních komplikací. Maximálně někdy s dovětkem např. „pacient se již řadu let pohybuje výhradně pomocí invalidního vozíku“ nebo „pacient je zcela odkázán na invalidní vozík“. Takovéto zdůvodnění však nemá pro schvalujícího revizního lékaře takřka žádnou vypovídací hodnotu, a tudíž nemůže často dobře rozhodnout.

Markantní je tento problém především u ZP, které jsou prakticky stavebníci upravovanou konkrétnímu pacientovi na míru podle jeho základní diagnózy a přidružených zdravotních komplikací. Ty jako celek tvoří jeho zdravotní handicap. Revizní lékař zdravotní pojišťovny samozřejmě pacienta a jeho přesný zdravotní stav, včetně všech jeho přidružených zdravotních komplikací, vůbec nezná. Proto rozhoduje o schválení, či neschválení úhrady ZP z veřejného zdravotního pojištění pouze na základě výše zmíněné, zcela nedostatečné zdravotní indikace. Musí se totiž řídit zákonem o veřejném zdravotním pojištění, který říká, že pojišťovna hradí pomůcku v provedení nejméně ekonomicky náročném. Z toho důvodu velmi často neschválí např. odlehčený invalidní vozík, nebo dokonce aktivní invalidní vozík, protože předpis ZP je odůvodněn tak, že pro uvedenou diagnózu zcela postačuje použití základního MIV. Následně tedy pojišťovna pacientovi „nutí“ místo vybraného

ZP nevyhovující levnější. Ten však následně neumožňuje kompenzovat všechny přidružené zdravotní problémy pacienta, které by jinak, při lepším zdůvodnění, vybraný MIV uměl. Nebo je dokonce i špatně zaměřený. Takový ZP pak pacientovi samozřejmě ze zdravotních důvodů nevyhovuje. Dokonce se může stát, že takto vybraný ZP může i velmi výrazně poškodit při užívání pacientův zdravotní stav.

Proto zmínění pojištěnci odmítají ZP, které jim náhradou za předepsaný ZP na základě špatného zdůvodnění předpisu vnućují pojišťovny. Následně se odvolávají proti neschválení předepsaného ZP revizním lékařem pojišťovny a současně svalují všechnu vinu na zdravotní pojišťovnu. Pokud však tito pojištěnci ke svému odvolání nedoloží správný předpis ZP s potřebným adekvátním zdůvodněním, nebyvají bohužel ani jejich následná odvolání úspěšná.

NESPRÁVNÝ PŘEDPIS ZP SOUBĚŽNĚ UŽÍVANÝCH JEDNÍM POJIŠTĚNCEM

Zvláště tristně se tato situace projevuje u tzv. souběhů ZP, kdy pojištěnec potřebuje souběžně užívat několik podobných ZP hrazených ze zdravotního pojištění. Typicky MIV společně s EIV, EIV s elektricky ovládanou postelí, MIV s elektricky ovládanou postelí, eventuálně EIV, MIV a elektricky ovládanou postelí. Obecně se dá říci, že pojišťovna může schválit pouze jednu pomůcku stejného druhu, pokud zákon neříká něco jiného. U některých ZP je ovšem výklad zákona natolik nejasný, že pojišťovny argumentují stanoviskem, které jim vyhovuje, tzn. že jejich užívání v souběhu není vůbec možné. Samotní pojištěnci samozřejmě argumentují tím, že se jedná o ZP zcela jiného typu, tedy nikoliv identické ZP.

Pro to, aby souběh takovýchto ZP byl ze zákona možný a bylo zamezeno zamítání revizním lékařem pojišťovny, je nutné, aby předepisující lékař svůj předpis takového ZP velmi precizně zdůvodnil. A opět nejen základní diagnózou pojištěnce, pro kterého ZP předepisuje, ale i jeho přidruženými zdravotními komplikacemi.

Zde je nutné zdůraznit, že nestačí prostý výčet takovýchto diagnóz a komplikací. Je nutné, aby se lékař zabýval tím, jak konkrétní předepsaný ZP kompenzuje zdravotní handicap či přidružené zdravotní problémy pojištěnce v souvislosti s tím, jak tento stejný handicap neumí kompenzovat jiný ZP, který již pojištěnec užívá a má ho hrazený z veřejného zdravotního pojištění.

Schválit úhradu z veřejného zdravotního pojištění pak lze pouze u takových ZP, které slouží pojištěnci ke stabilizaci zdra-

votního stavu, jeho zachování či zlepšení, či kompenzaci nebo zmírnění následků zdravotní vady. Nejde schválit pomůcku zdůvodněnou tzv. „sociálními důvody“! V případě, že je konkrétní ZP pojištěnci do souběhu předepisován a zdůvodňován předepisujícím lékařem, v celém komplexu pojištěncem používaných ZP a zdůvodnění je provedeno správně, neexistuje zákonný důvod, proč by pojišťovna takovýto souběh ZP neschválila.

Je smutnou skutečností, že převážná část neschválených ZP či jejich souběhů jde pouze na vrub předepisujících lékařů, ačkoliv samotní pacienti své problémy v drtivé většině případů přičítají zdravotní pojišťovně. Je sice pravdou, že určitou (a nemalou) část viny na neschválených ZP má i zdravotní pojišťovna, ale podle našich zkušeností špatné předpisy předepisujících lékařů bývají hlavní příčinou.

POKYNY, JAK SPRÁVNĚ PŘI PŘEDPISU ZP POSTUPOVAT

Je nezbytné dodržovat pár zásad a nutných postupů, jak při předpisu ZP pojištěncům správně postupovat, aby byl ZP správně vybrán a následně schválena jeho úhrada zdravotní pojišťovnou.

Co by měli pojištěnci a lékaři předepisující jim některé ze ZP vědět především:

- Všechny zdravotní pojišťovny jsou povinny se řídit výhradně zdravotnickou legislativou, a to především zákonem č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, a souvisejícími předpisy. V žádném případě nejsou oprávněny odkazovat na sociální zákony při řešení úhrady zdravotnických prostředků (kompenzačních pomůcek). Stejně tak nejsou oprávněny odkazovat na jakoukoliv metodiku jedné z pojišťoven, která samozřejmě není obecně závazným zákonným předpisem. Nemohou jednat ani na základě osobního názoru kteréhokoliv jejich zaměstnance, včetně ředitele zdravotní pojišťovny.
- Pojišťovny jsou povinny řídit se ustanovením § 13 odst. 1 písm. a) odst. 2 písm. b) a § 15 odst. 11 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění. Tato zákonná ustanovení ukládají pojišťovně povinnost hradit pojištěncům všechny zdravotnické prostředky, které byly předepisujícím lékařem ze zdravotního hlediska řádně indikovány a zdravotními důvody řádně doloženy.
- V zákoně neexistuje ustanovení, které by zakazovalo zapůjčení EIV a MIV souběžně a jejich úhradu zdravotní pojišťovnou z veřejného zdravotního pojištění. Naopak v zákoně jsou oba zmíněné typy

vozíků v příloze č. 3 oddílu C ve skupině 07 vedeny pod samostatným číslem položky, a tudíž nejsou považovány za identický zdravotnický prostředek. Jakýkoliv výklad pojišťovny v tom směru, že se jedná o identický zdravotnický prostředek v případě souběhu MIV a EIV poskytnutý dvakrát, a tudíž že může být poskytnut pouze jeden kus v rozmezí zákonné užitné doby (u EIV 7 let, u MIV 5 let), je pouze její dezinterpretací zákona a nemá žádnou oporu v legislativě.

- Pojišťovna není oprávněna revidovat své již jednou vydané rozhodnutí v případě, že byly oba vozíky pojištěnci ze zdravotního hlediska řádně indikovány, předepisujícím lékařem řádně zdůvodněny a revizním lékařem zdravotní pojišťovny následně schváleny. Zde se jedná o nepřipustnou retroaktivitu.
- Pojišťovna v žádném případě není oprávněna odkazovat své pojištěnce při plnění svých zákonných povinností k úhradě zdravotnických prostředků na jejich částečnou či úplnou úhradu ze sociálních zdrojů. Takovýto postup je v přímém rozporu s jejich zákonnou povinností.

Jaký by měl být správný postup předpisu ZP:

- **Předpis jakéhokoliv ZP musí začít jeho správným výběrem**, odvozeným ze zdravotního stavu pacienta, včetně všech jeho přidružených komplikací. V případě, že předepisující lékař není dostatečně obeznámen s aktuální situací na trhu pomůcek nebo neumí sám správně zvolit, doporučujeme mu výběr konzultovat se specializovaným zdravotnickým pracovištěm nebo ve výběru ZP pacienta na něj odkázat. Poté teprve vybraný ZP následně předepsat.
- **Výběr může předepisující lékař též konzultovat se samotným pacientem**. V případě, že je pojištěnec natolik dostatečně zkušený, že sám umí potřebný ZP vybrat nebo ví, na které specializované zdravotnické pracoviště se má s výběrem obrátit, a současně se předepisující lékař necítí být z technického hlediska pro výběr ZP dostatečně fundován, je možné věc konzultovat se zmíněným pracovištěm, kde mu pomohou ZP správně vybrat. Následně lze vybraný ZP předepsat.
- **Pečlivě vybraný a případně dobře zaměřený ZP předepsat a velmi dobře zdůvodnit medicínskými důvody**. Při zdůvodnění je nutné zohlednit i všechny přidružené zdravotní komplikace pacienta a všechny, které měly vliv

na výběr ZP, do odůvodnění uvést, včetně způsobu, jak tyto komplikace ZP kompenzuje. Je naprosto nedostatečné předpis pacienta bez doplnění všech jeho přidružených zdravotních komplikací!

- **V případě, že je ZP předepisován do souběhu s jiným, podobným ZP, je naprosto nutné se v odůvodnění předpisu zabývat tím, jak předepisovaná pomůcka kompenzuje zdravotní problém pacienta – pojištěnce v souvislosti s tím, jak jiná pomůcka, kterou též pacient již využívá, tento identický problém kompenzovat neumí a obráceně**. Při souběhu ZP je nutné hodnotit pomůcky jako „komplex“ vzájemně nezástupitelných ZP, které se při kompenzaci zdravotních problémů pacienta vzájemně doplňují. Bez zhodnocení těchto souvislostí pojišťovna souběh neschvaluje!
- **V případě, že zdravotní pojišťovna napoprvé správně vybraný, oprávněně a na základě zdravotní indikace předepsaný ZP neschválí a odmítne ho uhradit z veřejného zdravotního pojištění, je nutné pacienta informovat, že se může proti rozhodnutí pojišťovny odvolat**. A to u zdravotní pojišťovny i opakovaně. Vždy je však nutné k odvolání připojit důkladnější zdravotní zdůvodnění předpisu tohoto ZP.

Čeho by se měli předepisující lékaři a pojištěnci především vyvarovat:

- **Špatného, subjektivního nebo neodborného výběru ZP**. Mnoho ZP je ze zákona hrazeno na delší „směrnou užitnou dobu“, která může trvat i 7 až 10 let. Po tuto dobu je velmi obtížné až nemožné špatně vybraný ZP změnit. Tato změna je prakticky možná pouze v případě radikálně změněného zdravotního stavu pojištěnce. V žádném případě tedy není možné vybírat pouze podle vzhledu, barvy, doporučení kamaráda se zcela jinou diagnózou, sympatií k nějaké značce apod., jak často činí nezkušení pojištěnci.
- **Zjednodušeného odůvodnění předpisu ZP pouze základní diagnózou**, event. dovětkem např. „pacient se již řadu let pohybuje výhradně pomocí invalidního vozíku“ nebo „pacient je zcela odkázan na invalidní vozík“, bez podrobného zmínění a rozboru ostatních přidružených zdravotních komplikací pacienta.
- **Odůvodnění předpisu ZP tzv. „sociálními“**, nikoliv výhradně zdra-

votními důvody. Sociálními důvody jsou např. váha vozíku v souvislosti se snadnější manipulací asistenta, možnost využívat ZP ve stísněných prostorech bytu, snadná přeprava ZP automobilem, snadnější manipulace se ZP pro asistenta či rodinného příslušníka pojištěnce, nemožnost přepravovat těžší ZP např. z přízemí do patra, menší komfort používání ZP pro pacienta, pokud je schopen manipulovat s jednodušším ZP stejného typu apod.

- **Odůvodnění předpisu elektricky ovládaného či sofistikovanějšího ZP potřebou pacienta využívat k ovládnutí mechanické či jednodušší verze ZP služeb osobního asistenta.** Pokud pacient musí vzhledem ke svému zdravotnímu stavu běžně služeb osobního asistenta využívat, není tento argument považován za zdravotní zdůvodnění. Např. při potřebě změnit polohu pomocí mechanického polohovacího zařízení vozíku (pojišťovny z takového zdůvodnění odvozují, že elektrické polohovací zařízení na vozíku nahrazuje absenci služeb asistenta a nemá primárně zdravotní funkci).
- **Nezohlednění ostatních ZP již užívaných pojištěncem ve zdůvodnění předepisovaného ZP,** který je předepisován do tzv. „souběhu“ s jiným, podobným ZP. Zde je nutné se zabývat tím, jak který ZP kompenzuje zdravotní problém pacienta a v souvislosti s tím zhodnotit, jaký stejnou kompenzaci ZP, které již pacient využívá, nedokáže.
- **Výběru ZP pouze z nabídky jedné firmy či pouze jednoho dodavatele či distributora nebo pouze z jednoho města.** Většina značek a firem nepokrývá zcela kompletní nabídku možností a variant ZP, které jsou na trhu k dispozici v oblasti konkrétního předepisovaného ZP. ZP jiné značky může někdy kompenzovat handicap pacienta mnohem lépe a přesněji.
- **Výběru a předpisu ZP bez znalostí domácích podmínek pacienta a bez zohlednění předpokládaného vývoje či progresu jeho zdravotních problémů** s ohledem na použitelnost předepsaného ZP minimálně po celou směrnou užitnou dobu, stanovenou zákonem pro konkrétní ZP.
- **Neinformování pacienta o jeho možnosti odvolat se proti rozhodnutí pojišťovny o neschválení úhrady ZP z veřejného zdravotního pojištění.** Pacient se zde může odvolávat i opakovaně, několikrát a pro toto

odvolání není stanovena žádná lhůta. Každé odvolání by však mělo být důkladněji odůvodněno medicínskými argumenty. Stejně tak není stanovena žádná lhůta pro rozhodnutí pojišťovny. Zde se používají pouze tzv. pořádkové lhůty „bez zbytečného odkladu“ a pojišťovna by měla rozhodovat většinou nejpozději do 30 dní. Správní řád se na toto řízení nevztahuje.

Vedle těchto zásad a postupů je velmi důležitá i dobrá informovanost pacientů svými ošetřujícími lékaři. Tito lékaři by měli mít především přehled o aktuálním vývoji na trhu ZP. Ten se velmi dynamicky vyvíjí a hlavně sofistikované ZP jsou velmi úzce zaměřeny na kompenzaci nejen základní diagnózy, ale i různých přidružených komplikací. Pokud tedy lékař nemá úplně aktuální informace z této oblasti nebo si není jist výběrem, měl by umět vždy doporučit pracoviště, kam se mají jeho pacienti (pojištěnci) obracet, pokud potřebují vybrat a vyzkoušet některý ze sofistikovaných ZP.

Velmi důležitá je i informace těm pojištěncům, kteří přestupují od jedné zdravotní pojišťovny ke druhé a mají v užívání několik nákladných ZP hrazených z veřejného zdravotního pojištění. Podle našich zkušeností v současné době jejich ošetřující

jeho neinformovaností, kdy neoznámí nové pojišťovně seznam jím používaných ZP pro účely jejich přeúčtování mezi pojišťovnami. Zde by výrazně napomohla k hladkému průběhu přechodu pojištěnce krátká informace od ošetřujícího lékaře.

Z přetrvávající praxe je nyní zcela zřejmé, že předpis těchto ZP je velmi často výraznou komplikací celého procesu zapůjčování ZP hrazených z veřejného zdravotního pojištění. V ohromném procentu případů bývá hlavním důvodem neschválení úhrady předepsaného ZP pojišťovnou. V této souvislosti jsme si navíc zcela jisti, že v nesprávném předpisu lékařů nelze spatřovat z jejich strany žádný, ani ten sebemenší úmysl. Jsme navíc přesvědčeni, že je tento zcela nevyhovující stav poměrně snadno řešitelný dobrou informovaností a edukací předepisujících lékařů.

Je lidsky pochopitelné, že se v takových případech po opakovaných žádostech o lepší a podrobnější zdůvodnění předpisu stejného ZP následně již pacienti setkávají s jistou nelibostí předepisujícího lékaře. Ten je totiž přesvědčen, s ohledem na kvalitu svých informací v této oblasti, že jeho předpis je v naprostém pořádku a vinna je neschválením předepsaného ZP výhradně zdravotní pojišťovna. V této souvislosti jsme si však jisti tím, že pokud by byli předepi-

„NEKVALITNÍ PŘEDPIS SE STÁVÁ VE VELMI VYSOKÉM PROCENTU PŘÍPADŮ HLAVNÍM DŮVODEM NESCHVÁLENÍ ÚHRADY ZDRAVOTNICKÝCH PROSTŘEDKŮ ZE ZDRAVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ A JEJICH NEZAPŮJČENÍ POJIŠTĚNCI.“

lékaři vůbec zamýšlený přestup svých pacientů nikterak neřeší. Pro samotné pacienty je však velmi důležitá alespoň základní informace, jak z pohledu používaných ZP přechod od jedné pojišťovny ke druhé provést tak, aby se pojištěnec nedostal do výrazných komplikací a nouze. V současnosti je totiž běžné, že se mu ani od jedné z pojišťoven nedostává informace, že má nově pojišťovně oznámit druhy, značky a množství ZP, které má od původní pojišťovny zapůjčeny a jsou hrazeny z veřejného zdravotního pojištění. Proto se často stává, že stará pojišťovna svého původního pojištěnce velmi nepříjemně překvapí požadavkem na vrácení všech těchto zapůjčených ZP, ačkoliv se pojištěnec bez nich naprosto neobejde. To je ale způsobeno výhradně

sující lékaři včas a kvalitně informování o správném způsobu předpisu ZP, výrazně by jim ubylo práce. Současně by nedocházelo ke zbytečným rozepřím a konfliktům mezi nimi a jejich pacienty. Snadno si lze totiž představit, jak nepříjemnou komunikaci pro obě strany mohou na toto téma absolvovat předepisující lékař s pacientem.

Česká lékařská komora vyšla naší iniciativě vstříc a uveřejní výše uvedený postup ve svém časopise a zároveň nám zajistí rozšiřování letáků v ordinacích lékařů, které je budou informovat o tom, jak správně postupovat při předpisu zdravotnického prostředku. Věříme, že naše iniciativa přispěje ke odstranění nedorozumění, která často vznikají při předepisování zdravotnických prostředků. ▣

PRÁVNÍ ÚPRAVA BYTŮ zvláštního určení je diskriminující

TEXT: Václav Krása | Zdeněk Žižka

V Poslanecké sněmovně je v současné době projednávána novela občanského zákoníku, který vstoupil v účinnost 1. ledna 2014. Současná novela řeší ty nejnovější body. Před její konečnou úpravou jsme jednali s ministrem spravedlnosti Robertem Pelikánem o tom, aby do ní byla zařazena také nová úprava bytů zvláštního určení.

Božužel pan ministr nám v této věci nevyšel vstříc, a proto legislativa NRZP ČR připravila pozměňovací návrh, který se budeme snažit uplatnit při projednávání novely v Poslanecké sněmovně. Už jsme jednali s předsedou Ústavně právního výboru Poslanecké sněmovny Jaromírem Tejcem, který přislíbil podporu našemu návrhu, i když měl k textu určité výhrady.

Pozměňovací návrh NRZP ČR odstraňuje zcela nerovné postavení osob se zdravotním postižením a jejich rodinných příslušníků ve vztahu k bydlení v bytě zvláštního určení, a to v případě úmrtí nájemce bytu. Platí, že u nájmu běžného bytu dochází smrtí nájemce k přechodu nájmu na člena nájemcovy domácnosti, a to až po dobu dvou let. V případě, že osoba, na kterou nájem přešel, dosáhla ke dni přechodu nájmu věku 70 let, časové omezení nájmu dobou dvou let neplatí. Pokud jde o uživatele bytu zvláštního určení, dochází smrtí nájemce k zániku nájmu bytu a osoby, které bydlely v bytě společně s nájemcem, jsou povinny byt nejpozději do tří měsíců vyklídit. V tomto směru se jedná o zcela zjevnou diskriminaci z důvodu zdravotního postižení, neboť za takovou diskriminaci se považuje i situace, kdy diskriminační důvod dopadá na jiné osoby, jež s osobou se zdravotním postižením spojuje příbuzenský či jiný obdobný vztah.

Stávající ustanovení § 2301 dělá z osob pečujících o nejtíže postižené lidi, které žijí v bytech zvláštního určení s osobami se zdravotním postižením, po jejich smrti bezdomovce. Jde často o jejich rodiny či rodinné příslušníky. K zániku nájmu dochází přímo ze zákona, a to dnem smrti nájemce, což má za následek to, že z právního hlediska pozůstalí užívají byt neoprávněně a mohou být z bytu násilně vystěhováni.

Jedná se jednoznačně o postup, který je v rozporu s dobrými mravy vůči osobám, které často po dlouhá desetiletí věnovaly svůj život péči o své bližní. Kromě nesrovnatelného zvýšení kvality jejich života uspořily státu svoji péčí mnoho milionů korun. Rodinní příslušníci, kteří bydlí ve společném bytě zvláštního určení s osobou se zdravotním postižením, musejí po úmrtí této osoby často řešit existenciální záležitosti. Jsou velmi často bez zaměstnání, ztratili řadu společenských vazeb včetně pracovních, musejí řešit řadu administrativních záležitostí v souvislosti s úmrtím osoby se zdravotním postižením a podobně. Dále je dosti nepochopitelné, že zákonodárce u bytu zvláštního určení neponechal možnost přechodu nájmu u osob starších 70 let, kde lze předpokládat velmi často již zdravotní problémy.

Srovnáme-li následky úmrtí nájemce bytu mimo byty zvláštního určení s následky úmrtí nájemce bytu zvláštního určení, je zjevné, že dochází k naprosto neodůvodně-

né krutosti vůči pozůstalým v bytech zvláštního určení.

NRZP ČR navrhuje částečně vyrovnat postavení osob, které bydlely společně se zemřelým nájemcem v běžných bytech, s postavením nájemců bydlících s nájemcem v bytech zvláštního určení. S ohledem na specifickou povahu bytů zvláštního určení, které primárně slouží potřebám osob se zdravotním postižením, je navrhována doba, po kterou mohou osoby, jež bydlely se zemřelým nájemcem, byt nadále užívat, o polovinu kratší, než je stanovena pro běžné byty. Tímto postupem by mělo být zajištěno včasné uvolnění bytu pro další osoby se zdravotním postižením. Současně je však zakotvena možnost kterékoliv osoby, která bydlela společně se zemřelým nájemcem, domáhat se ve zvláštních případech náhradního bydlení. Touto úpravou bude zajištěno, že osoba, která často celoživotně pečovala o postiženého, neskončí záhy po jeho smrti bez prostředků a bez domova, ale bude jí poskytnut dostatek času k nalezení nového bydlení nebo jí bude poskytnuto bydlení náhradní. Tento postup nastane například v situacích, kdy osoba v důsledku celoživotní péče neměla možnost si vytvořit finanční rezervy, přišla o pracovní vazby a někdy vzhledem k její vyvíjející se profesi již ani prakticky není možný návrat a je například i vyššího věku. Bude se tedy jednat zejména o případy, kdy by se primární postup jevil pro tyto osoby nepřiměřeně krutý a s přihlédnutím k okolnostem v rozporu s dobrými mravy.

Současně je nově zakotvena výjimka pro osoby se zdravotním postižením a osoby starší 70 let, obdobně jako je tomu u běžných bytů. V těchto případech totiž nelze po uvedených osobách spravedlivě žádat, aby si vzhledem k okolnostem zajistily stěhování a nové bydlení. NRZP ČR bude usilovat, aby tento návrh Parlament schválil. ▣

www.kontopomoci.cz

I vy můžete
pomocť lidem
se zdravotním
postižením!

TEREZA KERNDLOVÁ

JAN POVÝŠIL
bronzový medailista
z paralympijských her v Londýně

I vy můžete pomocť lidem se zdravotním postižením!

Trvalý příkaz

Zadejte obvyklým způsobem trvalý příkaz k úhradě na účet č. 248896031/0300.
Zvolte libovolnou částku, alespoň 50 Kč, kterou budete pravidelně měsíčně přispívat na sbírkový účet NRZP ČR.

Jednorázový příspěvek

Zadejte obvyklým způsobem příkaz k úhradě na účet č. 248896031/0300.
Zvolte libovolnou částku, alespoň 50 Kč, kterou přispějete na sbírkový účet NRZP ČR.

Sejf

Stáhněte si zdarma na Appstore nebo Google Play aplikaci SEJF, zaregistrujte se a pouhými 4 kliknutími přispějte na sbírkový účet NRZP ČR. Více informací na www.sejf.cz.

NRZP ČR

se angažuje v řešení problémů ve zdravotnictví

TEXT: Václav Krása | FOTO: Tereza Dostálová | www.lkcr.cz

NRZP ČR pozorně sleduje vývoj situace ve zdravotnictví. Jsme členy tzv. Krizového štábu nemocnic, který aktivně jedná s Vládou ČR o navýšení finančních prostředků, především na platy zdravotnických pracovníků. Nedávno jsme dělali krátký průzkum péče o osoby se zdravotním postižením ve zdravotnických zařízeních. Podle signálů, které máme, dochází k určitému zhoršení, a to především obslužných činností ve zdravotnických zařízeních. Zaznamenali jsme i zvýšený výskyt dekubitů při hospitalizaci osob se zdravotním postižením v nemocnicích. Jsou to signály o zhoršující se personální situaci v těchto zařízeních. Je samozřejmé, že tato situace nás nenechává klidnými.

Vypadá to skutečně tak, že české zdravotnictví je v krizi. Nedostatek lékařů a zdravotních sester způsobuje pokles dostupnosti a kvality zdravotních služeb. Problémem je to, že naše zdravotnictví je opravdu podfinancované. Ostatní okolní státy dávají o 1 až 3 % HDP do zdravotnictví více než Česká republika. Bojíme se, že může dojít k postupnému rozpadu celé sítě dostupných zdravotnických zařízení. Základními premisami našich problémů jsou tyto skutečnosti:

- Výdaje na zdravotnictví v ČR patří opravdu k nejnižším, pokud se srovnáváme s vyspělou Evropou.
- Nedostatek finančních prostředků přímo souvisí s prohlubujícím se nedostatkem kvalifikovaných zdravotnických pracovníků.
- Mnoho mladých lékařů odchází alespoň na čas do zahraničí, což znamená, že každý čtvrtý lékař je starší 60 let.
- Pro nedostatek personálu jsou zavírána některá oddělení nemocnic, a to především interní oddělení nebo dětská.
- Velmi těžko se shání praktičtí lékaři, kteří by si vzali nové pacienty, a tak řada občanů chodí od jednoho lékaře ke druhému a hledá svého praktického ošetřujícího lékaře.
- Neúměrně se prohlubují čekací doby na plánovanou vyšetření, případně operace.

V poslední době se NRZP ČR účastnila řady setkání a jednání, a to jak u předsedy vlády Bohuslava Sobotky, tak u ministra zdravotnictví Svatopluka Němečka. Zdá se, že se skutečně podaří navýšit platbu za státního pojištěnce. Problém však je v tom, že i když dostanou nemocnice více prostředků, tak řada soukromých subjektů může finanční prostředky využít k jiným účelům, například investičním, než aby navýšila platy svých zdravotnických pracovníků. To je jeden z největších problémů – jak dostat finanční prostředky přímo k sestřičkám a lékařům.

V nedávných dnech jsme jednali s prezidentem České lékařské komory (ČLK) MUDr. Milanem Kubkem. Vzájemně jsme se informovali o situaci ve zdravotnických lůžkových zařízeních. Shodli jsme se na tom, že vlivem nedostatku personálu dochází postupně k uzavírání některých oddělení nemocnic a tím ke zhoršení dostupnosti péče a zhoršení především obslužných činností. ČLK není v současné době schopna garantovat bezpečnost zdravotní péče, a proto se rozhodla založit Výbor pro bezpečnost pacientů. Bude složen z osobností z různých oblastí, ale vždy s nějakým vztahem ke zdravotní péči. První osobností byl

jmenován předseda NRZP ČR, a to jako předseda největší pacientské organizace v ČR. ČLK poskytne novému orgánu svoji právní kancelář. Výbor bude posuzovat podmínky, za kterých jsou zdravotní služby pacientům poskytovány, a hodnotit existující i navrhované zákony, vyhlášky a další právní normy z pohledu, zda přispívají k bezpečnosti pacientů, či zda naopak zdravotníkům práci komplikují a bezpečnost zdravotní péče tím snižují.

Společně jsme se shodli na tom, že zdravotníci se snaží pracovat co nejlépe, ale potřebují mít ke své práci vytvořeny elementární podmínky. Většina nemocnic funguje pouze díky soustavnému porušování a obcházení zákoníku práce, protože většina zdravotnických pracovníků má více přesčasových hodin, než dovoluje zákon. Zhoršující se dostupnost zdravotních

se kterými řada nemocnic spolupracuje. Dále jsme doporučili, aby některé obslužné činnosti mohly vykonávat pečující osoby u těch pacientů, kteří pobírají příspěvek na péči a péče je jim poskytována v domácím prostředí. Když tito lidé jsou po určitý čas ve zdravotnickém zařízení, tak pečující osoby vlastně nevykonávají péči a po 30 dnech je zastavena výplata příspěvku na péči. Zvýšená účast pečujících osob při zajišťování obslužných činností v nemocnicích svým blízkým může částečně kompenzovat nedostatek obslužného personálu v nemocnicích. Současně nebude docházet k zastavování výplaty příspěvku na péči.

Po všech jednáních, která nyní kolem zdravotnictví probíhají, je zřejmé, že situaci nevyřeší jenom zvýšení finančních toků do zdravotnictví, ale také je nezbytné pro-

---

„VYPADÁ TO SKUTEČNĚ TAK, ŽE ČESKÉ ZDRAVOTNICTVÍ JE V KRIZI. NEDOSTATEK LÉKAŘŮ A ZDRAVOTNÍCH SESTER ZPŮSOBUJE POKLES DOSTUPNOSTI A KVALITY ZDRAVOTNÍCH SLUŽEB.“

---

služeb dopadá zvláště tíživě na osoby se zdravotním nebo mentálním postižením, jejichž finanční, ale třeba i dopravní možnosti jsou omezené. Osoby se zdravotním postižením potřebují pomoc a péči, kterou jim při katastrofálním nedostatku personálu nejsou nemocnice schopny poskytnout. Tlak na tzv. efektivitu způsobuje zkracování doby hospitalizace a řada pacientů je tak propouštěna z nemocnic předčasně, aniž by byli doléčeni. Roste počet opětovných hospitalizací a zdravotních komplikací.

Cílem Výboru pro bezpečnost pacientů není řešit jednotlivé případy pacientů, kteří se dostali vlivem nedostatečné péče do konkrétního problému. Na to nebude mít dostatečnou kapacitu. Jeho úlohou bude takovéto poznatky využít k tlaku na vládu, aby změnila, případně upravila současnou legislativu tak, aby se udržel co nejvyšší poskytovaný standard zdravotní péče.

NRZP ČR doporučila na jednání krizového štábu předsedovi vlády Bohuslavu Sobotkovi, aby na obslužné činnosti v nemocnicích byli více využíváni dobrovolníci,

vést některá organizační opatření, která budou eliminovat nedostatek personálu v českých nemocnicích.

NRZP ČR je přesvědčena, že situaci nelze řešit tak, jak někteří politici navrhují, a to snížením počtu nemocnic. Z čekacích dob je zřejmé, že v ČR není přebytek lůžek, a nevidíme cestu ke koncentraci lůžek do velkých regionálních nemocnic. Malé nemocnice mají především tu úlohu, že jsou nejbližší svým pacientům a příbuzní těchto pacientů je mohou co nejčastěji navštěvovat, poskytovat obslužné služby a především příznivě působit na psychiku, což je velmi důležitý prvek při léčení. Není pravdou, že v ČR je ve srovnání s Evropou příliš mnoho nemocnic. Je to účelová a z kontextu vytržená informace. V Rakousku, které má o 1,5 milionu obyvatel méně, je stejný počet nemocnic jako v ČR. Pro osoby se zdravotním postižením je zcela zásadní věcí, aby zdravotnická zařízení byla co nejbližší jejich bydlišti, protože jinak by nebyly schopny si zajistit potřebnou zdravotní péči. Proto se NRZP ČR v problematice zdravotní péče významně angažuje a bude tak činit i do budoucna. ▣

Kraje se mohou na ČESKÉ DRÁHY spolehnout,

říká místopředseda představenstva ČD Ludvík Urban

TEXT: Pavel Hříbek | FOTO: archiv Českých drah

Kraje mají s Českými drahami uzavřeny dlouhodobé smlouvy do roku 2019. Jak bude zajištěno fungování regionální dopravy v dalších letech, zatím není jasné. Místopředsedy představenstva ČD Ludvíka Urbana jsme se zeptali mimo jiné na to, co může národní dopravce regionům nabídnout.

Pane místopředsedo, máte v ČD na starost největší zákazníky, kterými jsou bezpochyby kraje. Jak vypadá v současné době jednání o zajištění železniční dopravy po roce 2019?

V tom roce nám končí desetileté smlouvy, my jsme ale připraveni zajišťovat komplexní službu pro kraje a jejich obyvatele dál. Tam, kde jsme nakupovali vozidla s příspěvím tzv. regionálních operačních programů a je potřeba splnit podmínku udržitelnosti pro-

jektu, tam budeme pod značkou ČD jezdit s novými vozidly i po roce 2019.

A co bude s dalšími regionálními linkami? Bude to asi většina.

To je pravda. Větší část regionálních spojů provozovaných v závazku veřejné služby není po roce 2019 ještě smluvně podchytena a krajské samosprávy se rozhodují, která z cest pro ně bude výhodnější. Zda zajistit obsluhu celého svého území v garantované

kvalitě a na další spolupráci se dohodnout s Českými drahami, nebo soutěžit jednotlivé linky, protože žádný soukromník není schopen zajistit dopravu plošně.

Předpokládám, že dáváte přednost první variantě. Co ale můžete krajům nabídnout?

Především se na nás mohou kraje spolehnout a fungujeme v celé síti. Máme vozidla, umíme je udržovat. Máme zkušený personál a přepravní služby dokážeme zajistit plošně na celém území státu. Pokud se tedy rozhodnou pro nás, bude zachován rozsah služeb, jejich kvalita průběžně poroste a spoje na sebe budou navazovat. Pro občana, cílového uživatele dopravy, to pak znamená jednoduchý systém odbavení i samotné přepravy s garancí, že se o něj postaráme a dostaneme ho domů, i kdyby mu ujel poslední přípoj před půlnocí. Myslím, že jsme už dokázali, že se snažíme náš servis neustále zlepšovat.

Kolik jste investovali do regionální dopravy?

Od roku 2008 mluvíme o zhruba 27 miliardách a o víc jak 700 vozidlech, ať už zcela nových nebo modernizovaných.

A to čistě pro regionální dopravu?

Ano. Z velké části jde o zcela nová vozidla RegioShark, RegioPanter, RegioSpider nebo CityElefant. Dohromady jich po krajích jezdí přes 170. Zbytek jsou vozidla modernizovaná. Pokud se s kraji dohodneme na dalším pokračování spolupráce, budeme moci do modernizace postupně investovat další prostředky.

Z pohledu cestujícího tato změna představuje například náhradu koženkových potahů sedaček příjemným textilním polstrováním, klimatizované prostory nebo moderní audiovizuální informační systém. Lidé tak už nemusí

počítat zastávky nebo vyhlížet z okénka, kde mají vystoupit. V mnoha z těchto vlaků si také dobijí mobilní telefon anebo se přímo přes vlakové wi-fi připojí k internetu.

Zmíněná nová vozidla jsou zcela nízkopodlažní. Perony v malých stanicích a zastávkách ale nejsou přizpůsobené. Má to pak smysl?

Samozřejmě že ano. Někde se začít musí. Tam, kde je modernizovaná infrastruktura, se lidem s omezenou schopností pohybu železnice velmi přiblížila. Jinde si musíme ještě počkat, než Správa železniční dopravní cesty perony upraví. Do té doby jsme schopni vozíčkářům pomoci. Stačí se objednat přes náš rezervační systém a my nástup a výstup zajistíme. Tady bych ale zmínil ještě jednu výhodu, kterou je například bezbariérová toaleta a dostatek místa i pro moderní elektrické vozíky v nových vlacích.

Myslíte také na maminky s kočárky? Ty také potřebují cestovat k přátelům, k lékaři nebo za jinými povinnostmi, ať již mají děti zdravé nebo s nějakým postižením. Ty pak vozí na kočárku i do věku několika let.

Maminky s kočárky mají cestování ještě lehčí. Díky nízkopodlažním vlakům a možnosti překonat s kočárkem i menší výškové rozdíly nebo mezery mezi nástupištěm a vlakem se dostanou do moderních bezbariérových vlaků bez pomoci dalších lidí. Uvnitř je pro ně vyhrazený větší prostor, kde je s kočárky snadný pohyb a maminky je tam mohou "zaparkovat". To je zcela odlišné řešení od starších vlaků s úzkými dveřmi, uličkami a bez odkládacího prostoru. Na bezbariérových toaletách instalujeme sklopné přebalovací pulty. Dnes disponujeme skoro 600 vozy pro různé typy vlaků od dálkových po regionální, kde maminky přebalovací pult najdou.

SŽDC teď přebírá nádraží, tedy i všechna nádraží regionální. Myslíte si, že dokáže o budovy lépe pečovat?

Stát bude mít vždy lepší podmínky pro to, aby investoval a využíval k tomu i evropské dotace. Proto věřím, že kvalita služeb na nádražích se zlepší. Není ale pravda, že bychom se my o výpravní budovy nestarali. Měli jsme na to omezené finanční prostředky, přesto jsme dokázali řadu nádraží velmi vkusně opravit. Z poslední doby lze zmínit například Třinec, Poděbrady, Týniště nad Orlicí nebo Uherský Brod. Na některých nádražích jsme připravili projekty velkých modernizací a věřím, že díky jejich využití bude moci SŽDC tyto stanice rychle opravit. ❏

ZAMĚŠTNÁVÁME a PODPORUJEME osoby se zdravotním postižením

TEXT: Hana El Bournová | FOTO: archiv Českého Aeroholdingu

Český Aeroholding, jehož dceřinou společností je i Letiště Praha, vytváří podmínky pro zaměstnávání osob se zdravotním postižením (OZP). Jaké pozice může těmto lidem nabídnout a jaké jsou výhody práce na letišti? O co mohou požádat cestující se zdravotním postižením a jaké další aktivity společnost směrem k OZP vyvíjí? Na to jsme se zeptali Václava Řehoře, předsedy představenstva Českého Aeroholdingu.

ZAMĚŠTNÁVÁTE OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM?

V současné době nezaměstnáváme takový počet OZP, jaký bychom rádi. Jako společensky odpovědná firma chceme nabízet více pracovních míst včetně realizace nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti, které napomůžou zájemcům z řad OZP zastávat pracovní místo v bezbariérovém prostředí. Proto na tuto oblast cílíme různé aktivity, jako například vytipování a audit pracovních míst, které jsou vhodné pro osoby s různým typem postižení.

Naším cílem je vytvořit takové podmínky, abychom byli schopni zvýšit zaměstnatelnost osob se zdravotním postižením. Z toho důvodu jsme také v kontaktu s Národní radou osob se zdravotním postižením České republiky, se kterou bychom rádi pracovali v oblasti poradenství zaměstnávání OZP.

NABÍZÍTE AKTUÁLNĚ NĚJAKÉ POZICE VHODNÉ PRO OZP?

Standardně inzerujeme pozice, které jsou vhodné pro osoby se zdravotním postižením. Pro lepší orientaci v nabídce volných míst jsme v letošním roce vytvořili nový web cah.jobs.cz, kde najdete kompletní přehled pozic, na které zaměstnance hledáme. U nabídek vhodných pro osoby se zdravotním postižením najdete jednoduchý symbol vozíčkáře.

NA JAKÝCH POZICÍCH MOHOU U VÁS OZP PRACOVAT?

Osoby se zdravotním postižením mohou pracovat ve všech společnostech skupiny Český aeroholding. Ve

společnosti Letiště Praha se jedná např. o pozice v informačních službách, ve stravování či v úklidu, ve společnosti Czech Airlines Handling se jedná třeba o místa v kontaktním centru, Czech Airlines Technics zase využije administrativní podporu a v mateřské společnosti aktuálně hledáme hned několik specialistů do administrativy.

JAKÉ JSOU VÝHODY ZAMĚSTNÁNÍ NA LETIŠTI?

Výhodou je určitě atraktivní pracovní prostředí mezinárodního letiště a stabilní a silná společnost. Svým zaměstnancům nabízíme také velmi zajímavý balíček benefitů, počínaje například firemním stravováním, pěti týdny dovolené, penzijním připojištěním až po širokou nabídku příspěvků na volnočasové aktivity.

A CO V PŘÍPADĚ CESTUJÍCÍCH, KTERÍ MAJÍ NĚJAKÉ ZDRAVOTNÍ OMEZENÍ. O CO MOHOU POŽÁDAT NEBO CO JIM MŮŽETE NA LETIŠTI NABÍDNOUT?

Cestující s omezenou schopností pohybu a orientace (PRM – Passengers Reduced Mobility) mohou na letišti využít zdarma asistenční službu. Požadavek můžete sdělit už při nákupu letenky u letecké společnosti či cestovní agentury, kde se žádost vloží do rezervace. Asistenci je ale možné objednat i v průběhu odbavení přímo na letišti. Zaměstnanec na odbavovací přepážce následně kontaktuje asistenčního pracovníka, který se na odbavení dostaví s ortopedickým vozíkem a poskytne cestujícímu asistenci až do doby odletu, a to jak v odletové

čekárně, tak při samotném nástupu do letadla. Pokud o asistenční službu požádáte, jakmile vás odbavíme, letiště v cílové destinaci obdrží zprávu, na základě které poskytne cestujícímu asistenci i na příletu (asistence probíhá při výstupu z letadla i při vyzvednutí zavazadel).

VYVÍJÍ SKUPINA ČESKÝ AEROHOLDING JEŠTĚ JINÉ AKTIVITY SMĚREM K OZP?

Osoby zdravotně postižené podporujeme také v rámci našich sponzorských a dobrovolnických aktivit. Kdybych měl zmínit konkrétní případy za uplynulý rok, přispěli jsme třeba dvanáctileté Barborce na elektrický vozík, na který neměla od své pojišťovny nárok, nebo jsme poskytli finanční podporu na ranou péči o děti s poruchami autistického spektra prostřednictvím Národního ústavu pro autismus. V rámci firemního dobrovolnictví zase vymalovali naši zaměstnanci kapli v Domově sv. Rodiny, který pečuje o osoby s mentálním postižením, nebo natřeli plot a pomohli s úpravou zahrady v Pobytovém rehabilitačním a rekvalifikačním středisku pro nevidomé Dědina. Po práci jsme s klienty střediska pro nevidomé poseděli společně u ohně a při opékání vuřtů strávili příjemnou chvíli, která bezpochyby obohatila všechny zúčastněné. ❏

**Skupina Český
aeroholding podporuje
zaměstnávání osob se
zdravotním postižením.
Pro přehled aktuálních
volných míst navštivte
cah.jobs.cz.**

PŘETRVÁVAJÍCÍ BARIÉRY

pro lidi se sluchovým postižením

TEXT: Šárka Prokopiusová

Úmluva o právech osob se zdravotním postižením předpokládá, že odpovědnost za její naplňování nese společnost. Přestože ČR ratifikovala Úmluvu již před sedmi lety, stále se nedá říci, že by společnost tuto svoji odpovědnost přijala a řešila.

Z hlediska osob se sluchovým postižením musíme u mnoha článků bohužel konstatovat, že obsah Úmluvy naplňován není.

V poslední době mediálně velmi propírané vzdělávání je oblastí, které je již věnována dostatečná pozornost a která je intenzivně řešena. Nadále však zůstávají oblasti, které uspokojivě řešeny nejsou.

Stejný pohled na situaci měla Organizace spojených národů, když v dubnu 2015 vydala závěrečná doporučení k úvodní zprávě České republiky o stavu naplňování Úmluvy od data její ratifikace.

Ve veřejných prostorách musí být podle článku 9 - přístupnost zajištěn přístup k informacím, které umožňují orientaci v těchto prostorách všem osobám, tedy i nevidomým pomocí Braillova písma nebo neslyšícím pomocí tlumočení či piktogramů. Horší činí situaci to, že navíc není jasné, kdo a kdy je za řešení přístupnosti veřejných prostor odpovědný. Pak je jen těžko tato podmínka vymahatelná. Ostatně nejedná se o žádnou výjimku.

Ani při řešení dostupnosti informací v době rizikových či krizových situací nejsou zajištěna opatření pro osoby se zdravotním postižením. V tomto případě jde zejména o skupinu osob se sluchovým postižením, neboť veškerá krizová komunikace je založena na komunikaci telefonické.

Na řešení této oblasti se aktivně již několik let snaží podílet i Svaz neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR, z. s. Velkým

problémem však je, že problematika není řešena komplexně, ale každá součást záchranného či krizového systému jedná samostatně. Vlastní řešení tedy hledá například zdravotnický záchranný sbor, jinak postupuje hasičský záchranný sbor a navíc ještě pouze na krajských úrovních. Takže například ve Zlínském kraji si neslyšící pomoc zavolat dokážou, ale ve vedlejším kraji Olomouckém žádný systém není. A řešení komplexní situace není prioritou státních institucí, nýbrž ji ojediněle řeší studentské či doktorské práce, které opět nemají šanci na celorepublikovou provázanost.

Neslyšící jsou cizinci ve své zemi, neboť jejich mateřským jazykem není čeština, ale znakový jazyk dané země. Jedná se o dva zcela odlišné jazyky, a i proto jsou potřeba tlumočníci, kteří zprostředkují porozumění mezi těmito jazyky. Toto zprostředkování je potřeba v běžných životních situacích a zejména v situacích tíživých. V oblasti přístupu ke spravedlnosti, článek 13, platí, že soud ustanoví účastníku soudního řízení tlumočníka ze seznamu tlumočnicků i v případě, že se s ním nelze dorozumět jinak než některým z komunikačních systémů neslyšících a hluchoslepých. Zákon však nezajišťuje žádné další přiměřené úpravy, které by umožňovaly rovný přístup ke spravedlnosti (například tlumočení do některých z alternativních forem komunikace, přizpůsobení soudních síní apod.).

Žádná změna dosud nenastala ani v oblasti přístupu k potřebné dokumentaci. Téměř všechny právní předpisy jsou dostupné pouze v klasické písemné formě. Jen minimum z nich je dostupné ve verzi srozumitelné pro osoby se zdravotním postižením. Ani rozhodnutí soudů, případně dalších institucí či významné dokumenty není možné získat ve zjednodušené podobě či ve formě pro takzvané snadné čtení (easy-to-read), nebo dokonce v přetlumočené podobě v elektronické verzi.

Na základě těchto skutečností pak dochází k tomu, že osoba se specifickým typem postižení nemůže uplatňovat v plné míře svá práva.

Nejzásadnějším článkem Úmluvy je pro osoby se sluchovým postižením článek 21 – svoboda projevu a přístup k informacím.

Zákon č. 155/1998 Sb. ve znění zákona 384/2008 Sb. určuje, že „neslyšící a hluchoslepi lidé mají při návštěvě lékaře, při vyřizování úředních záležitostí a při řešení dalších situací právo na tlumočnické služby“. Na tlumočnické služby mají právo při řešení osobních záležitostí, ve zdravotních záležitostech, ve vzdělávání a rodiče neslyšících dětí mají právo na bezplatnou výuku českého znakového jazyka.

Naplňování zákona však je řešeno pouze v oblasti sociální – zákonem o sociálních službách 108/2006 Sb., který stanovuje bezplatné tlumočení v krizové sociální situaci a zahrnuje i tlumočení ve zdravotnictví. Problém je ve výši finančního zajištění těchto sociálních služeb, které je nekonceptní napříč kraji a nedostatečné a v důsledku toho funguje v České republice nedostatečný

vytvoření vyhlášky. Zatím nepomohly ani intervence na úrovni Vládního výboru pro zdravotně postižené občany, neboť jednotlivá ministerstva (MPSV, MŠMT či MZ) přidělení gesce svorně odmítají.

Situaci neulehčuje fakt, že je k dispozici nedostatečný počet tlumočnicků, zejména v regionech mimo hlavní město, a není tak možné zajistit potřeby oprávněných osob

„PŘESTOŽE ČR RATIFIKOVALA ÚMLUVU OSN JIŽ PŘED SEDMI LETY, STÁLE SE NEDÁ ŘÍCI, ŽE BY SPOLEČNOST TUTO SVOJI ODPOVĚDNOST PŘIJALA A ŘEŠILA. Z HLEDISKA OSOB SE SLUCHOVÝM POSTIŽENÍM MUSÍME U MNOHA ČLÁNKŮ BOHUŽEL KONSTATOVAT, ŽE OBSAH ÚMLUVY NAPLŇOVÁN NENÍ.“

počet poskytovatelů sociální služby – tlumočení českého znakového jazyka.

V oblasti školství a vzdělávání je situace řešena v novele školského zákona a blízká budoucnost ukáže, zda se podařilo nastavit řešení tak, aby v oblasti vzdělávání bylo právo na přístup k informacím ve znakovém jazyce skutečně naplňováno.

Přístup k informacím pomocí tlumočení znakového jazyka (ZJ) je však jen velmi omezeně zajištěn v běžných oblastech života (mimo sociální krizové situace) a ani vzdělávání rodičů neslyšících dětí není žádným prováděcím předpisem řešeno. Problémem je i to, že v legislativě zatím není zakotveno vzdělání a kvalifikace profese tlumočnick ZJ.

Vzdělávání rodičů – získání znalosti českého znakového jazyka pro rodiče, není realizováno z toho důvodu, že chybí legislativní ukotvení gestora tohoto vzdělávání. Není stanoveno, kdo vzdělávání má zajišťovat a kdo jej má hradit.

Přestože zákon č. 155/1998 Sb. garantuje právo na tlumočení i „při řešení dalších situací“, další situace mimo sociální oblast a zdravotnictví tlumočeny nejsou, protože tato oblast není legislativně ani finančně řešena. V běžných životních situacích (kultura, sport, volný čas) tak osoby komunikující znakovým jazykem nedíseponují možnost tlumočení.

Organizace sluchově postižených se již od doby vzniku zákona, tedy od roku 1998, snaží o vytvoření prováděcí vyhlášky k zákonu č. 155/1998 Sb. Ze strany vlády však dosud k tomuto kroku nebyla vůle, neboť není přesně určeno, který resort je garantem tohoto zákona a je tedy odpovědný za

v dostatečném rozsahu. Důvody jsou dvojí – finanční a již zmíněné neukotvení profese tlumočnicka ZJ ve stávající legislativě. Tím dochází de facto k diskriminaci těchto osob, protože nemohou svobodně komunikovat na úřadech, ve zdravotnických zařízeních a podobně.

Z uvedeného vyplývá, že není dostatečně zajištěno ani naplňování článku 25 – zdraví, neboť ani v oblasti zdravotnictví není vždy dostupné zprostředkování komunikace ve znakovém jazyce či jiném potřebném komunikačním systému, a to zejména v regionech mimo hlavní město.

Výše uvedené nedostatky vzal v potaz i Výbor OSN pro práva osob se zdravotním postižením, který v Závěrečných doporučeních k úvodní zprávě České republiky uvedl:

41) Výbor se znepokojením zaznamenal nedostatečné vynakládání finančních zdrojů na tlumočení do znakového jazyka a nedostatek školených tlumočnicků, což omezuje skutečné využívání práva používat český znakový jazyk neslyšícími a jejich rodinami.

42) Výbor vyzývá smluvní stát, aby vyčlenil dostatečné finanční zdroje na školení a najímání tlumočnicků do znakového jazyka, což by umožnilo neslyšícím osobám plně využívat práva používat český znakový jazyk.

Co na tato doporučení stát? Vzhledem k tomu, že další, druhou a třetí periodicou zprávou o naplňování Úmluvy v naší zemi bude ČR předkládat nejpozději 28. 10. 2019, bude zřejmě ještě dost dlouho trvat, než budou patrné viditelné změny. Za rok od vydání doporučení na základě předchozí zprávy k žádným, skutečně podstatným změnám bohužel nedošlo. ❖

Okénko do poraden NRZP ČR

TEXT: Leoš Spáčil

NEPOVINNÉ (FAKULTATIVNÍ) ČINNOSTI II

V předchozím čísle jsme si představili některé fakultativní služby, jak na ně pohlíží zákon o sociálních službách (ZSS), ale také jejich praktické použití dle metodiky Ministerstva práce a sociálních věcí. V tématu budeme ještě pokračovat.

MPSV doporučuje každému poskytovateli sociální služby, jehož klienti potřebují poskytnout také fakultativní činnosti, vymezit tyto činnosti dle následující definice, která promítá výše uvedené.

Fakultativní činnost je:

- Činnost poskytovatele související s poskytováním registrované sociální služby a registrované cílové skupině.
- Činnost poskytovatele ve vztahu k osobě, která má s poskytovatelem uzavřenou smlouvu na základní činnosti.
- Činnost poskytovatele související s péčí a podporou člověka v nepříznivé sociální situaci, odpovídající zjištěným potřebám a napomáhající sociálnímu začleňování či předcházející sociálnímu vyloučení.
- Činnost zajišťovaná vlastními zaměstnanci a vlastními prostředky poskytovatele.
- Činnost, kterou v daném místě nelze zajistit běžně dostupnou veřejnou službou.
- Činnost, za níž je klientovi účtována úhrada ve výši rovnající se nákladu na provedení činnosti, tj. bez zisku.
- V případě, že poskytovatel potřebuje nabídnout základní činnost jiného druhu služby proto, aby svoje služby fakultativně doplnil, je to možné pouze, pokud soubor základních činností registrované služby a přida-

ných fakultativních činností neodpovídá charakteru jiného druhu sociální služby.

Abý předmětná činnost poskytovatele mohla být uznána za fakultativní činnost, kterou může poskytovatel vykonávat v intencích ZSS, může za ni účtovat úhradu ve výši nákladů na provedení činnosti a nemusí mít na ni živnostenské oprávnění, musejí být všechny tyto body naplněny kumulativně.

Pro názornost si uvedeme několik příkladů vycházejících z dobré i špatné praxe poskytovatelů sociálních služeb. Není možné postihnout veškeré situace v terénu, poskytovatel sociální služby musí umět své fakultativní činnosti vyhodnotit dle výše uvedeného vymezení nebo analogicky k níže uvedeným příkladům.

- Stravování v jídelnách, které provozuje poskytovatel pečovatelské služby, je jako základní činnost možná pro klienty poskytovatele. Nelze tedy stravování vůbec poskytovat jako fakultativní činnost, protože fakultativní činnosti lze poskytnout zase jenom klientovi, nikoli běžnému občanovi obce. Stravování důchodců je obcemi, zřizovateli pečovatelských služeb, žádáno, pro území obce a seniory je to potřebná činnost, obce velmi často na vybavení přispěly nemalými částkami,

ale kapacita jídelny musí být v takovém případě vymezena, účetnictví odděleno a tato část provozu musí být organizována v rámci živnostenského oprávnění.

- Fakultativní činnost v azylovém domě může být připojená na internet.
- Fakultativní činností může být pronájem jídelnosičů klientům pečovatelské služby, které jsou v majetku poskytovatele.
- Fakultativní činností v pečovatelské službě může být půjčování kompenzačních pomůcek klientům poskytovatele. Primárně by však poskytovatel měl pomoci klientovi zajistit kompenzační pomůcku ze systému veřejného zdravotního pojištění, má-li na ni nárok.
- Fakultativní činností mohou být výlety organizované pro klienty poskytovatele, pokud je organizují pracovníci poskytovatele sociální služby. Případný pronájem auta či mikrobusu od komerční služby, který je nezbytný pro realizaci výletu, se započítá do kalkulované úhrady jako náklad činnosti. Pokud by poskytovatel služby zadal výlet u jiného subjektu a sám by jen přefakturoval náklady a rozpočítal úhradu mezi klienty, nelze takový postup považovat za fakultativní činnost.
- Za fakultativní činnost pečovatelské služby lze považovat nakrmení a základní ošetření domácího zvířete klienta, které je jeho trvalým společníkem a pomáhá mu lépe snášet samotu, ale nelze za ni považovat krmení králíků určených na maso a slepic, protože tato činnost již nesouvisí s péčí a podporou klienta.
- Za fakultativní činnost v domově pro seniory nelze považovat úklid osobních věcí

klienta do jeho skříně nebo převlékání jeho lůžka, neboť se jedná o činnost základní.

- Ubytování blízkých klienta v hostinském pokoji v pobytovém zařízení nemůže být fakultativní činností, protože se jedná primárně o službu ubytování pro osobu, která není cílovou skupinou ani nemá s poskytovatelem uzavřenou smlouvu z důvodu, že je v nepříznivé sociální situaci. Zařízení může ubytování poskytnout, protože je žádoucí, aby rodina a přátelé mohli být se svými blízkými co nejdéle, ale zařízení musí na tuto činnost mít živnostenské oprávnění a nabízet ji jako hospodářskou činnost.
- Za fakultativní činnost pečovatelské služby lze považovat pomoc při stěhování věci klienta služby, seniora, který se stěhuje do pobytové služby. Pokud však o jednorázové přestěhování věci požádá občan města, který není klientem služby, není tedy v nepříznivé sociální situaci a základní činnosti poskytovatele nepotřebuje, nelze tuto službu (přenesení věci i převoz autem) této osobě poskytnout, byť je seniorem, a tudíž obecně spadá do cílové skupiny poskytovatele.
- Mytí oken jako fakultativní služba pečovatelské služby nemůže být nabízena klientům poskytovatele, protože to je činnost základní, náležící k velkému úklidu dle § 6 odst. 1 písm. d) vyhlášky 505/2006 Sb. Poskytovatel však má možnost mytí oken dle stejného ustanovení pomoci při zajištění velkého úklidu, tj. úklid včetně mytí oken, zprostředkovat u běžně dostupné komerční služby. Klientovi pak účtuje čas zprostředkování, tedy zatelefonování a objednání komerční služby. Mytí oken nelze nabídnout jako fakultativní činnost ani pro občany obce, protože se nejedná o osoby v nepříznivé sociální situaci, které potřebují pomoc sociální služby.
- Pečovatelská služba, která jako fakultativní činnost půjčuje kompenzační pomůcky, nemůže půjčit a účtovat například chodítko chlapci s vymknutým kotníkem, protože se nepředpokládá, že funkční omezení končetiny vyvolá dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav trvající déle než jeden rok, kvůli kterému nebude moci zvládat naplňování základních životních potřeb. Takový chlapec není cílovou skupinou a není klientem pečovatelské služby.
- Poskytování stravy a ubytování v rámci pobytových služeb pro klienty dané sociální služby je považováno za základní činnost sociální služby, pro jiné osoby daná činnost představuje hospodářskou činnost organizace. V případě, že je poskytovatel pobytové služby zároveň poskytovatelem pečovatelské služby, je poskytování stravy uvařené v kuchyni pobytového zařízení základní činností také pro klienty pečovatelské služby. Jiným osobám nemůže být poskytnuta strava jinak než v rámci hospodářské činnosti. ❏

DOTAZY A ODPOVĚDI Z PRAXE

Je možné považovat za fakultativní činnost přípravu zemřelého klienta k rozloučení a pohřbu?

Pokud tuto činnost poskytovatel provádí, činí tak z důvodu zachování maximální míry důstojnosti a úcty ke klientovi a jeho rodině. Nelze ji však považovat za činnost fakultativní, protože momentem úmrtí je smlouva o poskytování sociální služby ukončena a zároveň touto činností nahrazujeme službu zcela běžně dostupnou, a to pohřební službu, která tyto úkony účtuje. Doporučujeme proto vést jednání s partnerskou pohřební službou, aby zemřelé klienty připravovala dle vašich představ.

Může pobytové zařízení dát jako fakultativní činnost příplatek za jednolůžkový pokoj?

Takový postup je zcela v rozporu se zákonem. Ubytování je u pobytových služeb základní činností, nelze jej poskytovat fakultativně. Vyhláška stanoví horní limit, který nelze překročit. Řada poskytovatelů řeší rozdílný standard ubytování tak, že u jednolůžkových pokojů nastaví maximální limit a u vícelůžkových pokojů pak nastavenou ceny snižuje. Jedině takový postup je správný.

Může být účtována fakultativně oprava drobných spotřebičů, které jsou v majetku klientů?

Činnost lze nabídnout jako činnost fakultativní, pokud opravy provádí zaměstnanec poskytovatele (a má k tomu příslušná oprávnění) a zároveň služba není běžně v místě dostupná. Jinak doporučujeme domluvit provádění těchto služeb s některým z řemeslníků z okolí, který spotřebiče klientům opraví a také naučtuje.

Máme v nabídce pobytové služby jako fakultativní činnost využití bazénu a vířivky. Je to správně?

Takto upravená nabídka služeb je zcela správně, využití bazénů a vířivek může být nastaveno jako činnost

fakultativní. Bazény a vířivky nejsou běžnou výbavou běžných domácností, jejich využití nepatří mezi základní činnosti služby a není důvod jejich provoz dotovat z veřejných zdrojů.

Je půjčování kompenzačních pomůcek, například invalidních vozíčků, v pobytové službě také fakultativní činností jako u terénní služby?

V prvé řadě je nutné zdůraznit, že princip terénní služby je zcela jiný než princip pobytové služby. Z charakteru pobytových služeb vyplývá, že jejich provoz je přizpůsoben komplexu péče o klienty s vysokou mírou podpory. Pokud se klient v průběhu poskytování pobytové služby stane imobilní, je třeba pomoci mu okamžitě nárokovat kompenzační pomůcku ze systému veřejného zdravotního pojištění. Do doby, než získá svoji kompenzační pomůcku, potřebuje-li ji k pohybu po pokoji a po zařízení a proto, aby mohl do společných prostor, zajistit si hygienu apod., poskytnete ji zařízení klientovi bezplatně. Pokud klientovi není poskytnuta kompenzační pomůcka z veřejného zdravotního pojištění a klient ji objektivně k pohybu po zařízení nepotřebuje, pouze ji vyžaduje, je možné ji v těchto výjimečných případech účtovat jako fakultativní činnost.

Jízdenku MHD nebo veřejnou dopravu za sebe i pracovníka, pokud klienta doprovázíme, hradí klient?

Pokud se jedná o činnost základní, tak si jízdenku za sebe hradí klient sám a jízdenku pracovníka hradí poskytovatel. Jízdenka je součástí nákladu na provedení doprovodu. Pracovník klienta skutečně doprovází, povídá si s ním apod.

Pokud se jedná o činnost fakultativní, jízdenku za sebe hradí klient sám a jízdenku pracovníka hradí poskytovatel, ovšem její obvyklá či průměrná cena je započítána do kalkulace ceny fakultativní činnosti.

Zároveň platí, že je možné využít průkaz ZTP/P, pokud ho klient má.

STIGMATIZACE JINAK: Můj život s psychiatrií

TEXT: Martina Příbylová | FOTO: Tereza Dostálová

Tady a teď... Sedím u notebooku - tomu se snad říká tvůrčí muka. Co mě to proboha napadlo slíbovat kolegům, že napíšu k tématu stigmatizace svůj vlastní příběh? Jak ho mám zpracovat?

Vzpomínky se rojí a přibývají jako kaše v pohádce Hrnečku vař! Moje hodně složité dětství, léta dospívání, studentský život, začátky vztahu s budoucím manželem, pobyty v Bohnicích. Byla jsem tenkrát šťastná, nebo nešťastná? Obojí. Zvláštní - ty vzpomínky nejsou vůbec traumatizující, jako by je čas přibarvil dorůžova. Všechny.

V DŮCHODU

Po čtvrté hospitalizaci v bohnické léčebně jsem odešla do invalidního důchodu. Bylo mi 32 let, byla jsem čerstvě vdaná, bydleli jsme s manželem v malém bytě v Karlíně. Náš vztah nebyl nijak ideální, sžívali jsme se v manželství velmi dlouho, ale manžel mi byl vždycky velkou oporou. Na ambulanci bývala plná čekárna, nevýrazná paní doktorka na mne čas neměla. Po silných lécích jsem spala čtrnáct hodin denně. Po zaměstnání se mi stýskalo, dokud jsem nezačala objevovat výhody svobodného života a naplňovat ho různými příjemnými aktivitami. Už jsem tolik nestrádala, jenom bylo zřejmé, že situace není taková, abych se dokázala postarat o dítě. (Šťastná, nebo nešťastná? Obojí.)

Přece jen mi chyběla lidská společnost. Zkusila jsem jet na brigádu do letního dětského tábora. Líbilo se mi tam, jenže po týdnu na mne padla bezbřehá, nepřekonatelná únava. Musela jsem se vrátit do Prahy - a pak i do Bohnic. Po sedmi letech, po náročnější operaci, ještě jednou. Potom už nikdy.

Strávila jsem tam celkem asi tisíc dní, tři roky života. Ale i tyhle vzpomínky jsou vlastně spíš růžové. Dlouhé, tenkrát několikaměsíční pobyty pro mne znamenaly hlubkový odpočinek a právě ten mě nejvíc uzdravoval. Dnes kritizované vnitřní podmínky pavilonů se tehdy příliš nelišily od těch v ostatních pražských nemocnicích. (Bulovka 80. let: vysoká úmrtnost, osmilůžkové pokoje i lůžka - klece.) Bohnické pavilony byly pro šede-

sát pacientek, čas na ně nebyl. Počet sester byl ale dostatečný (vycházela jsem s nimi vždycky dobře) a lékaři se na úrovni doby starali, jak nejlíp uměli. Charakteristický byl pevný řád, pevná pravidla, pevné role. To neznamenovalo jenom minus.

Později jsme se přestěhovali do většího bytu, přešla jsem k jiné lékařce, začala jezdit do lázní. V roce 1984 jsem se mohla pochlubit svým přátelům – na humoristické stránce Večerní Prahy mi vyšly dvě básničky ze života Pražanů. Tvůrčí koníček začal zpestřovat můj všední život.

To, že jsem se stala pacientkou doktorky Králové, bylo mé obrovské štěstí. Vztah je v psychiatrii opravdu to nejdůležitější. Léčila mě víc slovem než pilulkami, často jsme se spolu smály. Některé problémy se pomalu rozplývaly. Měla jsem pocit, že se uzdravuju, stávala jsem se „kvetoucím invalidou“. Jen domácnost jsem nedokázala zvládat, ale manžel mi bez výčitek pomáhal. Žila jsem relativně spokojeně.

Jestli má být tématem tohoto článku stigmatizace a diskriminace, tak těch jsem v té době zažila opravdu minimum. **Moje prokletí psychiatrického pacienta bylo úplně v něčem jiném – v povinné rajonizaci ambulantní péče. Změny bydliště, případně zaměstnání znamenaly i nucenou změnu psychiatra.** Než jsem si na nového doktora zvykla, už jsem zase patřila někam jinam. Teď jsem konečně mohla počítat s jedním lékařem, s jedním vztahem, s jednou terapií. Po patnácti letech.

Byl pátek. Poklidila jsem kuchyni a sedla si ke kávě. Se stvořitelstvími pocíty jsem si na poslední stránce Večerní Prahy prohlížela svoje nové veršovánky.

Netušila jsem, že se ten den odpoledne převrací historie a že se změně život a osud miliónů lidí v Československu. I ten můj. Byl 17. listopad 1989.

REKVALIFIKACE

Bylo to nejúspěšnější období mého života. Ale nejhorší.

Ochotně podléhám atmosféře porevoluční doby i víře v občanskou společnost. Je mi dobře a chci pomáhat duševně nemocným. Skáču rovnýma nohama do společenství lidí, kteří se znali a chtěli změnu už před revolucí. Profesionálové i pacienti. Budu dobrovolníkem. (V předchozích Mostech jsem psala o době „nadsněných a chaotických začátků.“) Mladí

lékaři volají po odstranění paternalistických vztahů, po zrušení léčeben, po nové humánnější psychiatrii. Krásné.

Zvyklá na běžný život si ale připadám, spíš jako bych se octla v ghettu. Ideály jsou nádherné, ale prakticky je tu vztah psychiatrů a pacientů stejně asymetrický jako kdekoli jinde. Nestátní psychiatrie se vyvíjí se všemi dětskými nemocemi, s problematickými situacemi, s mnoha omyly.

Pacienti kolem mne jsou vážně nemocní lidé, je jim v průměru třicet a většinou jsou na úrovni patnáctiletých. Mohu jim pomáhat, ale nemohu se s nimi identifikovat, jak očekávají lékaři.

Bez příprav, rovnou „z ulice“ jsem začala vést patientský klub, říkala jsem mu „suchá hospoda“. Jednou za týden tam chodili lidé, kteří na tom byli opravdu velmi špatně. Setkání v klubu byl jejich společenský život.

Vůdčí osobnost nové organizace, doktor Slanec, vysvětluje své představy o pracovní a sociální rehabilitaci, o změnách rolí nemocných, kteří se stanou klienty a budou sami rozhodovat o naplňování svých potřeb a života. Termín „klient“ se stává symbolem, který vzbuzuje pohoršení tradičních psychiatrů a o který se vedou neustálé spory.

Dobrovolnické centrum nakonec nevznikne. Od té chvíle je pro mne všechno jinak.

„Ty jsi vlastně taky klient,“ pronesla zamyšleně psycholožka Johana. Nejsem. Nevyužívám žádnou službu, nestojím o žádnou rehabilitaci, nemám nikde založenou žádnou dokumentaci. Naprosto vystačím s podporou dr. Králové na ambulanci a s možností nějaké užitečné činnosti. Jenže většina lidí – profesionálů kolem mne to vidí jinak a chová se ke mně podle toho. Jsem neschopný invalida, závislý na jejich pomoci a na jejich rozhodnutí. Přes všechny své problémy jsem nikdy v životě nebyla na nic takového zvyklá a je mi z toho přiměřeně zle.

Po pěti letech se MUDr. Slanec stává ředitelem „Centra“, které by mělo hospodařit se zahraničními granty a být základnou transformace české psychiatrie. Přijímá mě na třetinový úvazek do týmu s představou, že přispěju k založení celostátní patientské organizace. Začnu pracovat se skupinou vysokoškoláků, většinou s diagnózou schizofrenie. Hlavní problém je, že pro ně naopak nejsem dost nemocná a myslí si, že o strašlivostech psychia-

trie nemám ponětí. Požadují zrušení léčeben, chtějí hájit svá práva, chtějí svoji organizaci. Po čase si ji založí beze mne. Nevadí, práce je pořád dost a pořád mě baví.

Na pracovišti si ovšem připadám jako otloukánek. V původním týmu byli tři lékaři, psycholožka, sociální pracovník, vedoucí kanceláře, mladinká asistentka a já. Dva lidé z týmu se mnou za deset let společného zaměstnání nepromluvili ani jedno osobní slovo. Vedoucí kanceláře je pro mne živou ilustrací názoru, že poslední v řadě nejvíc zkusí od těch předposledních.

Mám občas jiné názory než lékaři. To přece jako pacient nesmím. Natož mít nějaké sebevědomí. Po čase jsem odborníky prohlášena za „destruktivní“, přestože k výsledkům mé práce zásadní výhrady nejsou. Manžel mi nenápadně fandí, doktorka Králová se mě snaží povzbuzovat, ale mé pocity jsou takové, že je možné je označit za krizi identity. Zoufale přemýšlím, jestli jsem opravdu tak hnusná, jak mě vidí moji spolupracovníci. (Pravda, ne úplně všichni.) Hořce lituju, že jsem svoji činnost nevěnovala nějaké jiné potřebné skupině. Do týmu časem přicházejí mladí lidé, aby pracovali na některých projektech. Chovají se ke mně slušně. Jen slečnu Kláru musím na poradě požádat, aby v hovoru se mnou nepoužívala rozkazovací způsob.

Proč jsem neodešla? Samotná práce mě bavila a nemyslím, že bych ji dělala špatně. Navíc jsem potkávala i spoustu sympatických lidí.

Stav mého muže – diabetika se ale ze dne na den zhoršil. Dr. Slanec odjel pracovat do zahraničí. Nová, velmi energická ředitelka většiny členů týmu neprodoužila končící smlouvy a mně odmítla zaplatit úhradu pracovních nákladů v řádu desetitisíců. (Polovinu jsem nakonec dostala, druhou jsem později musela vysoudit.)

Už ve starobním důchodu jsem se sedm let starala o manžela, v podstatě úplně sama. Rodina byla daleko a moc jsme ji nezajímali. Sestry přijely s kyticemi až na pohřeb.

Zůstala jsem na světě sama. Po návratu z lázní jsem chtěla znovu začít pracovat. Jenže mě nikdo nepotřeboval. Původnímu pracovnímu světu jsem se čím dál víc vzdalovala. Člověk s diagnózou, v důchodovém věku, bez pracovní smlouvy, pouhý člen občanského sdružení. Péče o manžela (s přiznaným IV. stupněm ►

závislosti) zhoršila můj zdravotní stav. Zvýšený tlak, poruchy spánku, bolesti kloubů, obrovská únava – a další potíže. Jenom psychiatrii jsem opustila. Doktorka Králová odešla do důchodu a já jsem přes svoji snahu nenašla nového lékaře. „S vašimi problémy vám nemohu pomoci,“ slyšela jsem v několika ordinacích. Potom jsem zjistila, že bez léků je mi úplně stejně jako s nimi.

Ale nedokázala bych být jen doma, mezi čtyřmi stěnami bych umřela.

„Spolupracovat můžu jenom s tím, kdo je ochotný spolupracovat se mnou,“ říkala jsem sobě i druhým. Po čase se tím ochotným subjektem stala Národní rada. Vstupní dveře mi otevřeli dva lidé – Jana a Michal.

HLEDÁNÍ

„Diagnóza je jen taková značka, kterou lékaři používají k vzájemnému dorozumění,“ vysvětloval mi jednou kolega – psychiatr.

Poprvé mé potíže označovali jako schizofrenii, nemoc bludů a halucinací. (Některým mým dávným spolužačkám straší moje diagnóza v hlavě dodnes.) Halucinace jsem nikdy neměla. A bludy? Spíš některé nereálné představy, způsobené hlavně mou tehdejší nezralostí – a nepřetržující.

V Českém rozhlase odpovídal letos profesor Höschl na otázku, kolik pacientů je na psychiatrii diagnostikováno (a pak léčeno) nesprávně. Těžko vyjít ze statistik. Jeho odhad byl celých 50%.

Moje druhá hospitalizace byla jednoduše depresí, depresí ze situace šedesátého osmého roku. Pak už je lékařům situace „jasná“: maniodepresivní psychóza, značka F.31.3.

Dokázala jsem správně pochopit smysl svých mánií? Jako cesty k realitě, jako intenzivního chtění žít jako všichni ostatní? Proč po té nepodařené brigádě nepřišel jediný psychotický moment – jen strašlivá, těžká únava? Jak to bylo, jak to se mnou je? Celoživotní otázka.

„Špatně je u mě všechno, co souvisí s motorikou,“ říkám u posudkové komise.

„S tím se nedá nic dělat, musíte se s tím naučit žít,“ reaguje jedna z lékařek.

V roce 1995 se připravuje vydání vyhlášky o invalidních důchodech. Děsím se. Necítím se jako „blázen“, jen nejsem schopná pracovat. Přebírám si své problémy.

Pomalé tempo, špatná koncentrace, nedostatečná prostorová orientace, malá

odolnost, neobratnost, neschopnost zacházet s věcmi, s technikou a únava, únava, únava. „Ale to je jenom kvantitativní,“ řekne překvapeně kamarád Slávek (doc. PhDr., CSc.). Vystudoval andragogiku, známe se od dvaceti.

„V depresi dochází k útlumu myšlení a motoriky a poklesu nálady,“ poslouchám výklad známého psychiatra. Jenže mně klesne myšlení o deset bodů, motorika taky o deset a nálada o jeden a půl,

---

„NESTÁTNÍ PSYCHIATRIE MI DALA PRÁCI. DALA MI SPOUSTU POZNÁNÍ A POUČENÍ. SETKÁNÍ S MNOHA SKVĚLÝMI A ZAJÍMAVÝMI LIDMI. A ROLI BLBEČKA. MŮJ VZTAH K NÍ NEMŮŽE BÝT JINÝ NEŽ AMBIVALENTNÍ.“

říkám si. Pro psychiatrii, pro lékaře vůbec, jsem dál psychotik a „klient“. Pokud si stěžuju na únavu, JE TO DEPRESE.

Když v poradně označí jako příčinu školních problémů vnuka mé sestry dysgrafii, připomínám si své dětské potíže s psaním a sestřiny se čtením. V té době objevím v knihkupectví knihu „Nešikovné dítě – Dyspraxie a další poruchy motoriky“. Čtu a žasnu: to jsem přece já... V úvodu si autorka, Angličanka Amanda Kirbyová, stěžuje, že s dyslexií a dalšími dysporuchami se dnes už přece jen počítá. S poruchami motoriky a koordinace ne. Moje opakované dotazy, jestli vůbec je v této zemi nějaký odborník na dyspraxii, zůstávají bez odezvy. Oslovení lékaři na mne většinou třeští oči. Jen dětský neurolog, profesor Komárek, vysvětluje v rozhlase, že jde o neurologickou poruchu. Jedna z jeho kolegyně v pořadu o hyperaktivitě poznamenává, že na druhé straně spektra je i hypoaktivita. Jistě, to už vím moc dobře.

(„Musíte se s tím naučit žít!“)

„Jestli jste dyspraktická, tak vám nikdo kapacitu nenavýší,“ přidává odbornice, která přednáší na vysoké škole ergoterapii.

TOHLE je můj životní problém, můj handicap. Když jsem se ohlížela za svými „psychotickými stavy“, za svými hospitalizacemi, vždycky jsem viděla to, čemu se říká „spouštěč“ – onu bezprostřední předcházející situaci. Ale nebylo to tak, že jsem prostě vždycky byla

vyčerpaná až do dna ze zátěže, která by jiného člověka nepoložila? První v pořadí se vždycky rozpadala koncentrace a dál už všechno pokračovalo samospádem až k přivolání sanitky.

Ostatně jaká maniodepresivita? Deset let se neléčím a desítky let nemám ani deprese ani mánie. (Vědí to doktoři líp?)

„Maniodepresivní psychóza dvacet let v remisi? To jsem tedy ještě neviděl,“ kroutí hlavou psycholog, kterého si vážím.

Dva další stejně zkušené odborníci mluví shodně: „Vždyť vůbec nemusíte chodit k psychiatrovi!“ Sbohem diagnózo, sbohem psychiatrie! Problémy se sníženou výkonností, útlumem, věčnou únavou a ospalostí ovšem zůstávají.

A NAKONEC?

S Ladou, manažerkou, vedoucí rehabilitace a absolventkou terapeutického výcviku, jsme se znaly léta, od začátku. Na jednom školení jsme si povídaly dlouho do večera a ona pak dialog uzavřela: „Vždycky jsem si myslela, že názory na tebe jsou jen výsledkem nepochopení. Teď vidím, že to byla absolutní neznalost!“

Při dvacátém výročí založení organizace mě čeká titul „Budovatel“.

O půl roku později mě vedoucí socioterapeutického klubu, kam chodím pracovat na PC (ve prospěch duševně nemocných), velmi nevybíravě nutí, abych se zaregistrovala „jako klient“. Druhý den mám tlak v hodnotách 200/100. Brzy potom jsem se začala léčit na kardiologii.

Nestátní psychiatrie mi dala práci. Dala mi spoustu poznání a poučení. Setkání s mnoha skvělými a zajímavými lidmi. A roli blbečka. Můj vztah k ní nemůže být jiný než ambivalentní.

Přibývá mi let a nemocí. Nevím, kolik mi ještě zbývá času. Šťastná nejsem. Smířená ano. Nelituji ničeho. ▣

POZN. Jména osob (až na dvě) jsou změněna.

Praha chce být městem rovných příležitostí i ve vztahu k handicapovaným, říká radní

IRENA ROPKOVÁ

TEXT: Patrik Nacher | FOTO: archiv Ireny Ropkové

Doprava, vzdělávání, sociální služby a všechny další oblasti důležité pro lidi s handicapem. A k nim konkrétní úkoly a termíny jejich plnění. Takový je ve zkratce Krajský plán vyrovnávání příležitostí pro OZP v hlavním městě Praze na období 2016 až 2020, který v rozhovoru pro Mosty přiblížila radní pro školství a evropské fondy Irena Ropková.

Proč se Praha pustila do přípravy Krajského plánu vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením?

Praha se jako moderní metropole celoevropského významu hlásí k prosazování rovných příležitostí pro život všech pražských občanů, handicapované nevyjímaje. V této oblasti ale stále existují určité nedostatky, které chceme napravit, a jako nejlepší způsob se nám jeví sepsání akčního plánu, který jasně určí obecné priority i konkrétní úkoly, které je nutné udělat, abychom ve vztahu k handicapovaným byli opravdu městem rovných příležitostí.

Co konkrétně krajský plán obsahuje?

Krajský plán je strukturován do kapitol dle oblastí, do kterých zasahují jednotlivé úkoly. V plánu tak naleznete kapitoly věnované dopravě, vzdělávání, sociálním službám či například osvětové činnosti. Každý úkol má stanovený termín plnění a je u něj uveden zodpovědný odbor tak, aby bylo jasné, kdo za jeho splnění zodpovídá. Jelikož jsme chtěli, aby se jednalo o dokument,

jehož realizace bude opravdu v našich silách, obsahuje pouze závazky v kompetenci Magistrátu hl. m. Prahy. Plán je zasazen do období 2016 až 2020, aby přesahoval i do dalšího volebního období a byla tak zaručena určitá kontinuita v plnění daných úkolů. Pro další období pak bude možno dokument aktualizovat dle aktuálních potřeb města a cílové skupiny.

Jak bude zaručeno, že úkoly budou opravdu plněny a z krajského plánu se nestane jen další z dokumentů, který po schválení skončí pod stolem?

Tuto otázku jsme si při jeho přípravě také kladli a na základě toho jsme vytvořili kontrolní mechanismus, kterému je věnována samostatná kapitola „Koordinace a monitorování plnění krajského plánu“. Čistě pro tyto účely vznikne při Radě hl. m. Prahy pracovní skupina pro oblast života OZP, složená ze zástupců organizací hájících zájmy handicapovaných, a Radě hl. m. Prahy bude každý rok předkládat monitorovací zprávy týkající se plnění plánu. Věříme, že tím bude realizace zaručena ☑

Ing. Mgr. IRENA ROPKOVÁ
Radní hl. m. Prahy pro oblast školství a evropské fondy. Před zvolením do ZHMP za ČSSD pracovala jako advokátka. Vystudovala Fakultu mezinárodních vztahů Vysoké školy ekonomické a Právnickou fakultu Univerzity Karlovy.

Nové povinnosti SPOLKŮ

TEXT: Jiří Vencl

Povinnosti spolků jsou jednak vymezeny v občanském zákoníku, zákonu o veřejných rejstřících a dalších souvisejících normách. Patří mezi ně také zákon o účetnictví, který pro spolky našeho typu stanoví řadu nových povinností.

Sdělování informací o spolku a jejich vkládání do sbírky listin ve veřejném rejstříku

Veřejné rejstříky upravuje od roku 2014 zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob.

Veřejnými rejstříky právnických a fyzických osob se rozumí: spolkový rejstřík, nadační rejstřík, rejstřík ústavů, rejstřík společenství vlastníků jednotek, obchodní rejstřík a rejstřík obecně prospěšných společností.

Veřejný rejstřík je informačním systémem veřejné správy, je veden v elektronické podobě a vede jej rejstříkový soud.

Povinnosti ze zákona o veřejných rejstřících:

Ve sbírce listin mají být u každého subjektu uloženy následující listiny (viz § 66 zákona o veřejných rejstřících www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-304#cast1):

- a)** stanovy spolku, zakládací listina,
- b)** usnesení z ustavující schůze spolku (u nových při vzniku),
- c)** rozhodnutí o volbě nebo jmenování, odvolání nebo doklad o jiném ukončení funkce osob, které jsou členem statutárního orgánu (zpravidla předseda spolku),
- d)** výroční zprávy – u spolků není povinností, ale možností,
- e)** rozhodnutí o zrušení právnické osoby, rozhodnutí, jímž se ruší rozhodnutí o zrušení právnické osoby, rozhodnutí o přeměně právnické osoby, rozhodnutí o zrušení rozhodnutí o přeměně právnické osoby, rozhodnutí

soudu o neplatnosti právnické osoby a konečná zpráva o průběhu likvidace,

- f)** smlouva o sloučení spolků, smlouva o splnutí spolků a smlouva o rozdělení sloučením, projekt rozdělení spolků se založením nových spolků a rozhodnutí o změně právní formy spolku,
- g)** rozhodnutí o úpadku nebo jiné rozhodnutí o insolvenčním návrhu,
- h)** rozhodnutí soudu o neplatnosti rozhodnutí orgánu právnické osoby,
- i)** další listiny, o kterých tak stanoví zákon nebo o jejichž uložení požádá zapsaná osoba, má-li na tom právní zájem.

Zákon stanoví jednotlivým spolkům zveřejňovat v rejstříku spolku následující dokumenty:

- j)** výroční zpráva je povinná pro obecně prospěšné společnosti a ústavy, pro spolky není povinností vkládat výroční zprávu, pokud je součástí výroční zprávy účetní uzávěrka a audit,
- k)** řádné, mimořádné a konsolidované účetní závěrky, nejsou-li součástí výroční zprávy – platí pro spolky včetně jejich pobočných spolků,
- l)** zprávu auditora o ověření účetní závěrky, pokud je prováděn ve smyslu zákona – u spolků je tato povinnost dobrovolná.

Pro organizace, které nemají audit, se musí zveřejnit účetní uzávěrka, a to rozvaha, výkaz zisků a ztrát a příloha k účetní závěrce. Tím se splní zákonná povinnost spolků ve zveřejňování jejich hospodaření.

Pokud by si soud vyžádal ještě další údaje, je povinností spolků je dodat.

Povinnosti spolků v ekonomické oblasti

Spolky (i pobočné spolky) mají od 1. 1. 2016 nové povinnosti sdělovat ekonomické informace o své činnosti. Jedná se o povinnost ZVEŘEJŇOVAT VE SPOLKOVÉM REJSTŘÍKU ÚČETNÍ ZÁVĚRKU (u podvojného účetnictví) nebo PŘEHLED O MAJETKU A ZÁVAZCÍCH (jednoduché účetnictví). Tato povinnost vyplývá z novely zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

Všechny spolky (včetně pobočných) jsou povinny vést účetnictví. Kdo vede podvojný účetnictví (v plném nebo zjednodušeném rozsahu), musí každý rok zpracovat účetní závěrku, která se skládá ze tří částí: rozvaha, výkaz zisku a ztráty, příloha.

Kdo vede jednoduché účetnictví, musí každý rok zpracovávat dva výkazy: přehled o příjmech a výdajích a přehled o majetku a závazcích.

Dosud neměly pobočné spolky povinnost tyto dokumenty v žádném veřejném rejstříku zveřejňovat. To se od roku 2016 mění.

Důležitá je lhůta, ve které je potřeba účetní závěrku ve spolkovém rejstříku zveřejnit. Zákon stanoví, že účetní závěrka má být zveřejněna do 30 dnů od jejího schválení příslušným nejvyšším orgánem spolku.

Přechodná ustanovení novelizovaného zákona o účetnictví spolkům stanovila povinnost doplnit do spolkového rejstříku i účetní závěrky za rok 2014 a za rok 2015 a určila pro to speciální lhůty. Účetní závěrka za rok

2014 měla být zveřejněna do 31. 3. 2016 a účetní závěrka za rok 2015 má být zveřejněna do 30. 11. 2017. Upozornění – pokud jste nestihli letošní březnový termín – neprodleně svoji povinnost splňte!

Podle zákona o účetnictví malé účetní jednotky a mikro účetní jednotky, které nemají povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem, nemusejí zveřejňovat výkaz zisku a ztráty, zveřejňují tedy pouze rozvahu a přílohu k účetní závěrce. Což se dle našeho názoru týká zpravidla malých spolků.

Sankce za porušení výše uvedených povinností

Společnosti, které nesplnily povinnost založení dokumentů do sbírky listin, mohou dostat následující sankce:

- a) Soud může (pokud neuposlechnou výzvu k uložení dokumentů) uložit pořádkovou pokutu podle § 104 rejstříkového zákona, a to až do výše 100 000 Kč.
- b) Podle § 105 rejstříkového zákona mohou soudy dokonce zahájit řízení o zrušení zapsané osoby s likvidací, a to i bez návrhu. A podle § 106 mohou začít stíhat i člena statutárního orgánu kvůli tomu, že porušuje péči řádného hospodáře.
- c) Finanční úřad jim může vyměřit pokutu podle § 37a zákona o účetnictví až do výše 3 % hodnoty aktiv společnosti.

Z toho všeho vyplývá, že bychom my všichni měli tuto povinnost raději ve vlastním zájmu co nejdříve splnit.

Jak se provádějí prakticky vklady do sbírky listin?

To lze udělat následujícími způsoby:

- a) vypálit dokumenty na CD, toto označit jménem společnosti a IČ a s průvodním dopisem podepsaným jednatelem (statutárním zástupcem) zaslat na krajský soud doporučenou poštou – pro většinu spolků,
- b) dokumenty s průvodním dopisem (nebo textem v mailu) zaslat e-mailem na soud: např. pro Městský soud v Praze je adresa OR@msoud.pha.justice.cz. Odeslaná zpráva musí být podepsána zaručeným elektronickým podpisem. V opačném případě nebude soud k tomuto zaslanému mailu přihlížet, tzn. jako by nebyl odeslán,
- c) odeslat dokumenty prostřednictvím datové schránky. U tohoto typu odeslání se elektronický podpis nevyžaduje. ID datové schránky Městského soudu v Praze – snkabbm, IČ: 002 15 660,
- d) využít portál na justici.cz: <https://or.justice.cz/ias/nui/submission.html?0> – zde je také nutné mít elektronický podpis.

Jak má vypadat průvodní dopis na soud (spolek sídlící v Praze)

Příklad podání na soud:

Městský soud v Praze
(předem si dobře ověřte příslušnost soudu)
Slezská 2000/9
120 00 Praha 2

Věc: Podání do Veřejného rejstříku –
Založení do sbírky listin

Institut rovných příležitostí, z. ú.
IČ : 028 10 204
Sídlo: Partyzánská 1/7,
Holešovice, 170 00 Praha
Zapsáno: Městským soudem v Praze,
oddíl 9, vložka U

zástupce navhovatele:

Jiří Vencel, ředitel, e-mail: j.vencel@nrzp.cz,
telefon: 604 235 885

Příloha:

- 1) na technickém nosiči dat CD-R
Výroční zpráva za rok 2014
- 2) na technickém nosiči dat CD-R
Účetní závěrka za rok 2014

V Praze dne 25. ledna 2016

Jiří Vencel, ředitel
zástupce navhovatele

POZOR! podpis na tomto průvodním dopisu DLE VYJÁDRĚNÍ Městského soudu v Praze – **NEMUSÍ BÝT OVĚŘENÝ.**

Jak má být zpracována příloha na disku?

Podmínky předávání digitalizovaných listin do sbírky listin veřejného rejstříku – viz <https://or.justice.cz/ias/ui/specifikaceSL>

Z této metodiky uvádíme nejpodstatnější informace:

- a) Je vhodné, aby vaše PDF listina (pokud je to možné) byla raději vytvořena převodem ze vstupních textových dokumentů (např. z MS Word), než aby byla získána jako grafický obraz (a to jak softwarově – pomocí grafického editoru, tak prostřednictvím naskenování z papírových podkladů). Nástroje na převod vstupních dokumentů do PDF dokumentu naleznete např. na Wikipedii v hesle Seznam PDF softwaru označené jako konvertory nebo generátory.
- b) Každá jednotlivá listina se předává jako právě jeden PDF dokument; není tedy možné rozdělit jednu listinu do více PDF dokumentů ani slučovat více listin do jednoho PDF dokumentu. Při ukládání souborů na disk vycházejte z níže uvedené závazné metodiky soudu.

Změna v placení soudních poplatků u neziskových organizací

Ve smyslu zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění novely č. 87/2015 Sb., došlo k zásadní změně při

stanovení soudních poplatků u neziskových organizací. Novela z roku 2014 osvobodila neziskové organizace včetně spolků od placení soudních poplatků při zápisu do veřejného rejstříku. Původně bylo osvobození pouze přechodné, tj. do 30. 6. 2016. Následnou novelou z roku 2015 byly neziskové organizace zcela osvobozeny od placení soudních poplatků – na dobu neurčitou. Dá se tedy předpokládat, že i v dalších letech budou neziskové organizace včetně spolků od těchto zatěžujících soudních poplatků osvobozeny. Pro přesnost a úplnost uvádíme doslovnou citaci z výše uvedeného zákona o soudních poplatcích.

§ 11

(1) Od poplatku se osvobozují řízení ve věcech

- a) opatrovnických, péče soudu o nezletilé, osvojení a povolení uzavřít manželství,
- b) důchodového pojištění (zabezpečení), příplatku k důchodu, zvláštního příspěvku k důchodu, nemocenského pojištění, státní sociální podpory, pojistného na veřejné zdravotní pojištění, sociální péče, pomoci v hmotné nouzi a státních dávek, podpory v nezaměstnanosti, podpory při rekvalifikaci a kompenzace a dávek pěstounské péče,
- c) vzájemné vyživovací povinnosti rodičů a dětí,
- d) zásahu do integrity, vyslovení přípustnosti převzetí nebo držení v ústavu zdravotnické péče,
- e) pozůstalostních v prvním stupni řízení,
- f) svéprávnosti, podpůrných opatření, poručenských a určení, zda je třeba souhlasu rodičů dítěte k jeho osvojení,
- g) veřejného rejstříku, týká-li se zápis fyzické nebo právnické osoby, jejíž úpadek nebo hrozící úpadek se řeší v insolvenčním řízení, v němž již bylo vydáno rozhodnutí o úpadku,
- h) přiznání statusu veřejné prospěšnosti,
- i) volebních,
- j) kompetenčních žalob,
- k) zápisu údajů o spolku, pobočném spolku, odborové organizaci, mezinárodní odborové organizaci, organizaci zaměstnavatelů a mezinárodní organizaci zaměstnavatelů a jejich pobočné organizaci, nadaci, nadačním fondu, ústavu a obecně prospěšné společnosti do veřejného rejstříku nebo jeho změny,
- l) výmazu osoby (právního subjektu) z veřejného rejstříku,
- m) výmazu podnikatele z obchodního rejstříku,
- n) náhrady škody nebo jiné újmy způsobené při výkonu veřejné moci nezákonným rozhodnutím, rozhodnutím o vazbě, trestu nebo ochranném opatření nebo nesprávným úředním postupem.

PRAŽSKÉ ZÁCHRANNÉ SLUŽBĚ

přibývá ošetřených pacientů

TEXT: Jiřina Ernestová | **FOTO:** archiv ZZSHMP

Zdravotnická záchranná služba hlavního města Prahy neboli pražská záchranka je příspěvková organizace zřizovaná českou metropolí. V roce 2015 ji tvořilo 423 zaměstnanců, z toho více než 330 zdravotníků. Její hlavní činností je poskytování přednemocniční neodkladné péče obyvatelům a návštěvníkům Prahy.

Výjezdové skupiny v sanitních vozech vyjíždějí za svými pacienty z 18 základen, které jsou strategicky rozmístěné po celém území hlavního města. V nepřetržitých 12hodinových směnách slouží 20 až 30 dvoučlenných výjezdových skupin rychlé zdravotnické pomoci (RZP) a 6 výjezdových skupin rychlé lékařské pomoci (RLP). Základními

rovnocennými složkami každé záchranné služby jsou operátorky zdravotnického operačního střediska a výjezdové skupiny v sanitních vozech.

V roce 2015 bylo uskutečněno **132 974 výjezdů**, během kterých bylo **ošetřeno 115 530 pacientů**. Objem práce se každoročně zvyšuje o jednotky procent. V meziročním srovnání došlo

tentokrát o navýšení ošetřených pacientů **o 4,6 procenta**. Z uvedeného počtu výjezdů bylo 90 procent realizováno výjezdovými skupinami rychlé zdravotnické pomoci. Přítomnost lékaře vyžadoval vážný zdravotní stav pacientů u 10 procent výjezdů.

Operátorky zdravotnického operačního střediska vloni převzaly **přes 221 000 tisícových volání**, letecká výjezdová skupina zasahovala u 528 pacientů. Nejzatíženějším měsícem uplynulého roku byl březen, kdy jsme řešili 10 663 událostí. Proti-pólem bylo září s 9 394 událostmi.

Náš průměrný dojezdový čas se dlouhodobě pohybuje u nejzávažnějších případů pod hranicí osmi minut, dvacetiminutový limit stanovený vyhláškou bývá překročen pouze u jednoho až dvou procent výjezdů.

POHLED DO HISTORIE NEJSTARŠÍ ZÁCHRANKY V EVROPĚ

Rok 1857 – na doporučení barona Päuamanna, tehdejšího ředitele c.k. Policie pražské, se přihlašuje 36 dobrovolníků nejrůznějších profesí (jen tři z nich jsou zdravotníci) a vzniká **Pražský dobrovolný sbor ochranný**. Svou pomocí při požárech a povodních získává velké uznání, podle jeho vzoru jsou zakládány obdobné organizace v dalších městech.

Rok 1890 – sbor získává **první oficiální sídlo** v dolní části Václavského náměstí. Kromě kočárů je vybaven 10 ložnicemi a ochrannými věnci.

Rok 1911 – Pražská městská pojišťovna propůjčuje sboru **první sanitní automobil**. Sbor se stěhuje do staré mincovny na Staroměstském náměstí.

Rok 1924 – sbor se stává obecní službou, získává poloúřední charakter, je povoleno užívání fanfárové trubky.

Rok 1945 – získány prostory v ulici Dukelských hrdinů.

Rok 1949 – Záchraná služba Praha je začleněna pod správu Ústředního národního výboru Prahy a stává se průkopníkem přednemocniční neodkladné péče. Jako samostatná a profesionálně zdatná organizace disponuje po určitou dobu vlastním lůžkovým resuscitačním oddělením (ARO v nemocnici na Strahově).

Rok 1987 – na letišti v Ruzyni je oficiálně zahájen provoz prvního stanoviště **letecké záchranné služby** v Československu a tzv. **setkavací systém** („rendez-vous“) pozemních složek.

Rok 1989 – v areálu bývalého Státního zdravotního ústavu (SANOPZ) vzniká Nemocnice záchranné služby (NEZAS). Zaniká v roce 1998.

Rok 1999 – zdravotnické operační středisko, vedení a kompletní administrativa se stěhují „pod jednu střechu“ do Korunní ulice na Vinohradech.

Základní vozový park tvoří 55 velkokapacitních sanitních vozidel rychlé zdravotnické pomoci a 12 osobních vozů rychlé lékařské pomoci. Kromě této standardní techniky využívá pražská záchranka ve svém provozu i speciální vozy – sanitku XXL se speciálním navijecím systémem pro přepravu pacientů s nadváhou, na invalidním vozíku nebo na lůžku s přístroji, vůz do středně těžkého terénu Mercedes ATEGO s možností transportu až 11 pacientů najednou a kamion GOLEM určený pro likvidaci následků hromadných neštěstí a mimořádných událostí, které mohou trvat i několik dnů. V květnu letošního roku oslavil Golem desáté narozeniny.

Nejedná se o polní nemocnici s operačními sály, ale o nezbytné zázemí záchranářských týmů. Modul obsluhuje jedna

osoba, která je schopna rychle a najednou přivést na místo události vše potřebné. Dispečerské pracoviště je umístěno ve výsuvné části na střeše. Pod výsuvnými bočnicemi vzniknou dva kryté a vytápěné prostory, které slouží pro dočasné ošetření a třídění pacientů. Konferenční místnost primárně slouží jako pracoviště krizového štábu, ale i pro odpočinek a zotavení záchranářů. Součástí modulu je strojovna s technologickým vybavením, úložný prostor a sociální zázemí.

GOLEM je také využíván jako mobilní stanoviště záchranářů při zdravotnickém zajištění akcí s velkou koncentrací osob a s předpokladem většího počtu ošetřených, například při pražském maratonu, silvestrovských oslavách, koncertech, demonstracích. ▣

Na další stránce čtete rozhovor s pražským radním Radkem Lackem. ➤

Chyby se v mé práci nepromíjejí, říká pražský radní

RADEK LACKO

TEXT: Vít Hofman | FOTO: archiv Magistrátu hlavního města Prahy

Významnou funkci pražského radního vykonává Radek Lacko již druhým rokem. Obstal v ní i během přechodného období, v němž Rada hlavního města Prahy pracovala v neúplném složení. Zeptali jsme se ho, jak náročné je za současných podmínek vést svěřené povinnosti v oblasti zdravotnictví a bydlení, jejichž fungování je pro chod metropole zcela nezbytné.

Lidé si často myslí, že politická funkce je o tom, že někomu nebo něčemu vládnete. Její primární náplní je ale zodpovědnost. Můžete vykonat řadu dobrých nebo užitečných věcí, o nichž se ale často veřejnost nedozví. Jejich technický či legislativní proces je třeba příliš složitý k obecnému pochopení nebo jej sdělovací prostředky nepovažují za dostatečně atraktivní. Na druhou stranu stačí, abyste udělali jedinou chybu, a nikdo už vám ji takřikajíc neodpáře. V současnosti, kdy mají na veřejné mínění velký vliv média, je tedy pozice radního náročná v tom, že to,

co se vám povede, okolí vnímá jako samozřejmost, ale omyly nepromíjí.

Co se vám tedy povedlo z toho, co veřejnost třeba neměla možnost objektivně posoudit?

Nepochybně to byla *Komplexní analýza bytového fondu*. Slyšíte, jak suše to působí, když se takováto věc exaktně pojmenuje? A přitom se za ní skrývá dlouhodobé a nesmírně pečlivé zmapování a správa nad bytovými prostředky hlavního města Prahy. Díky ní jsme získali přehled a prostředky na

pomoc v oblasti bytové politiky lidem, kteří to opravdu potřebují, a hlavně zástupcům profesí, které jsou pro město nepostradatelné - například učitelům, zdravotníkům, hasičům nebo policistům.

Ve své gesci máte i pražské zdravotnictví. Čeho by si podle vás na něm měli Pražané nejvíce cenit?

Zcela jistě zdravotnické záchranné služby. Běžný smrtelník si totiž nedokáže představit, na jak propracované organizaci stojí a kolik se za ní skrývá profesionalita i zodpovědnosti, od lékařů přes řidiče až po operátorky. Práce v tomto oboru je přitom nanejvýše stresující a zaměstnanci i zaměstnavatel jsou při poskytování péče na území pražského regionu pod enormním tlakem. Přesto ani v minulém období nic ze svého nasazení neslevili. Před dvěma lety dokonce poprvé v historii přežilo v Praze klinickou smrt více než 50 % pacientů, což je i celosvětově unikátní výsledek a důkaz kvalitního záchranného řetězce. Obyvatelé naší metropole mohou být na zaměstnance záchranné služby skutečně hrdí. ▣

NADĚJE v oblasti bezbariérových toalet

TEXT: Jan Skalník | FOTO: FineFacilities

Česká republika má v oblasti bezbariérovosti co dohánět. Výjimkou v tomto nejsou ani veřejné toalety. Počet bezbariérově přístupných toalet upravených pro vozíčkáře se bohužel zvyšuje jen velmi pozvolna a pro mnohé je jen okrajovým tématem.

Jedním z nových projektů, který se snaží uživatelům s pohybovým znevýhodněním vyjít vstříc, je přeměna toalet v obchodním centru Nový Smíchov společností Sanifair CZ, u níž patří bezbariérový přístup k naprostým standardům. V České republice jde o první projekt nazvaný FineFacilities, jehož podstatou je poskytnutí profesionálních služeb právě v oblasti veřejných toalet. V tomto případě se jedná například o odborně vyškolenou obsluhu, moderní design či speciálně vytvořené postupy čištění a dezinfekce.

Pozitivních změn se v tomto směru dočkaly i zmíněné toalety v OC Nový Smíchov. „Dříve zde existovaly stížnosti na přítomnost

fine facilities

osob bez domova, narkomanů a někdy bohužel i na čistotu. S převzetím do naší správy se situace podstatně zlepšila. Máme spoustu pozitivních ohlasů od lidí, kteří tyto toalety v obchodním centru využívají,“ upřesňuje mluvčí společnosti Sanifair CZ a dodává: „Velkou radost udělala změna způsobu provozování toalet bezesporu tělesně postiženým, kteří oceňují, že díky novému způsobu provozování toalet jsou vždy v perfektním stavu i toalety přístupné přes euroklíč.“

Obvyklý koncept společnosti funguje na základě drobného poplatku, který klienti zaplatí u turniketů při vstupu na toalety, přičemž jako refundaci nabízí Sanifair systém

voucherů, které je možné uplatnit u smluvních partnerů. Tam, kde majitel nemovitosti nechce nebo nemůže zavést turnikety, se používá systém dobrovolného příspěvku FineFacilities, z něhož se hradí nutné náklady související s provozem. Děti a vozíčkáři mají automaticky garantovaný vstup zdarma, což platí samozřejmě i v OC Nový Smíchov.

Na tento zatím pilotní projekt by již brzy měly navazovat další. „Chceme se stát lídrem českého trhu v segmentu veřejných toalet tak, jako tomu je v ostatních zemích, kde Sanifair působí,“ dodává mluvčí společnosti. S trochou štěstí se tak brzy dočkáme kvalitních a čistých veřejných toalet, u nichž je bezbariérovost zcela samozřejmá. ▣

ROZJEĎTE SE NA ČESKÉ FESTIVALY SE STAROPRAMEN FESTIVALY BEZ ZÁBRAN

TEXT: Radka Hájková | **FOTO:** Jan Ráček

Hudba, léto, festivaly, pivo, přátelé a společné zážitky - to jsou atributy projektu Staropramen Festivals bez zábran, který úspěšně vstoupil do své třetí sezony. Ta loňská přinesla bezpočet skvělých vystoupení, která si užily statisíce hudebních návštěvníků. A mezi nimi také mnoho fanoušků na vozíčku, kteří by dost možná jinak v obecnstvu chyběli.

Také letos projekt otevře a zpřístupní několik tuzemských hudebních akcí. Zahájení již proběhlo na konci května na pražském festivalu Mezi ploty a pokračovat bude například na Vysmátém létě v Kadani, na Rock for People v Hradci Králové nebo Rock for Churchill ve Vrutku. A další bezbariérové akce, kde bude Staropramen partnerem nebo přímo pořadatelem, budou přibývat.

Za necelé tři roky navštívilo s projektem 15 akcí a festivalů na 300 vozíčkářů, nasbíraly se téměř dvě tuny plastových a kovových víček od stovek jednotlivců a zapojených institucí a organizací. Díky aktivnímu zapojení sbírajících se mohl navýšit počet nájezdů z recyklovaného plastu na celkovou délku 100 metrů!

Podle ředitelky právního oddělení a firmních záležitostí společnosti Pivovary Staropramen Edity Šilhánové o kladném přijetí projektu svědčí nejen zvyšující se počet handicapovaných návštěvníků a rozrůstající se bezbariérové vybavení ve formě nájezdů,

chodníků a ramp, ale také loňské ocenění. Staropramen Festivals bez zábran získaly v soutěži Top odpovědná firma 2015 v tematické kategorii Společensky prospěšný projekt Stříbrný certifikát.

Projekt společenské odpovědnosti (CSR) Staropramen Festivals bez zábran společnosti Pivovary Staropramen vznikl jako iniciativa založená na sběru odpadového materiálu, respektive plastových a kovových víček, a jeho následné recyklace. Ve spolupráci s organizacemi, které se zaměřují na práci s vozíčkáři, byl vyroben unikátní mobiliář z recyklovaného plastu, který na festivalech zajišťuje bezbariérové prostředí.

Na hudebních a kulturních akcích obecně jsou instalovány například chráněné vyvýšené plošiny, které usnadňují poslech a zlepšují výhled na pódia. V areálech je používáno na sto metrů nájezdů, které byly vyrobeny z recyklovaných plastových víček společností Rajan Eko, s.r.o., speciálně pro potřeby projektu a dle

konkrétních potřeb vozíčkářů. Na výkup plastového materiálu a jeho zpracování se specializuje brněnská firma Hottech, s.r.o.

Kovová víčka vykupuje firma Remet, spol. s r.o. Finance jsou následně použity na pronájem mobilních bezbariérových toalet a sprch nebo na zařízení odpočinkové mix zóny s doprovodným kulturním nebo sportovním programem.

Pomocí dobré věci a příspěvek k dalšímu rozvoji projektu může i veřejnost, a to konkrétně sběrem plastových a kovových víček. Ta je možné sbírat a odevzdat nejen v průběhu festivalů, ale po celý rok. Recepce smíchovského pivovaru Staropramen v Praze totiž funguje také jako sběrné místo, kam lze víčka přinést. Již nyní s projektem sbírá také celá O2 arena – díky navázané spolupráci proudí pivo tam a veškerá plastová víčka z ostatních nápojů zase do pivovaru.

Záslouhou více než patnácti set zapojených institucí i jednotlivců bylo za necelé tři roky na-

sbíráno více než tona a půl plastových a přes tři sta kilogramů kovových víček. Dle Jana Vošty, event.&spozoring manažera společnosti Pivovary Staropramen, je pro úspěch také důležitá ochota za strany promotérů a organizátorů jednotlivých akcí a festivalů.

Díky vstřícnému přístupu tak projekt Staropramen Festivaly bez zábran slavil v loňském roce na několika akcích svou premiéru a letos se tam opět vrací. Například 25. června do Kadaně, kde se konal jednodenní rockový festival Vysmáté léto, nebo na srpnový Rock for Churchill v areálu s úžasnou atmosférou ležícím nedaleko Vroutku.

Vůbec první a zároveň největší bezbariérovou akcí se v roce 2014 stal královéhradecký Rock for People. Bezbariérové vybavení včetně vyvýšené plošiny, chodníčků a nájezdů tam zátěžovému testu úspěšně podrobila skupina The Tap Tap. Od 3. do 5. července se tak letos již potřetí stane festival přístupným návštěvníkům na vozíčku, kteří rozšíří řady hudebních

fanoušků. V loňském roce si i vedení pivovaru vyzkoušelo, jaké nástrahy může skýtat pohyb na vozíčku po festivalovém areálu.

Nejlepším vysvědčením jsou samozřejmě reakce samotných návštěvníků. Leckterí z nich, spolu s rodinnými příslušníky, mohli navštívit festival vůbec poprvé v životě. Proto se celý tým projektu bude v průběhu léta těšit na společné setkání, případnou zpětnou vazbu a doporučení. ☒

Na všechny akce se Staropramen Festivaly bez zábran se lze přihlásit prostřednictvím jednoduchého formuláře na webu www.festivalybezzabran.cz. Registrací předem si lze na vybrané akce zajistit vstup pro držitele průkazu ZTP/P zdarma, parkování nebo místo ve stanovém městečku.

Více informací o plánovaných akcích, aktualitách a projektu naleznete na www.festivalybezzabran.cz.

Jubilejní ročník

MENTAL POWER FESTIVALU

stál opravdu za to

TEXT: MPPFF | FOTO: Veronika Pilařová | Barbora Sladkovská

Ve dnech 10. až 11. června se konal v La Fabrice a v divadle Studio Dva jubilejní desátý ročník mezinárodního filmového festivalu Mental Power. Jeho hlavním partnerem je Národní rada osob se zdravotním postižením České republiky, kterou na přehlídce zastupovala jako porotkyně herečka Táňa Fischerová.

Během pátečního dne v La Fabrice podpořili tuto unikátní akci kapely Květy, Vypsaná fixa, Tatabojs a Olympic. Celý den probíhal v uvolněném festivalovém duchu a všichni účastníci, kterých bylo kolem 500, si vše užili naplno.

Oficiální tvář a patronkou festivalu byla herečka Tereza Voříšková, která se podílela i na zákulisních přípravách celé akce.

Společně s tradičním moderátorem MPPFF galavečerů Vojtou Kotkem natočila i úžasný letošní festivalový spot. S klienty a hráči amerického fotbalu z klubu Prague Black Panthers v něm propagují letošní myšlenku celého festivalu: Všichni v tom jedeme spolu.

Sobotní galavečer přišli podpořit kromě mnohaletých porotců, jako jsou Michal Horáček, Eva Holubová, Patrik Nacher, Igor Bareš nebo Michal Suchánek, i další tváře českého šoubyznysu, například Monika Absolonová, Radka Fišarová, Ondřej Sokol, Richard Genzer a další.

Překvapením pro všechny byli Tatiana Vilhelmová s Vojtou Dykem, kteří neohlášeně přišli celou akci podpořit.

Z 33 předvybraných děl vyhrál cenu za nejlepší film desetiletí snímek Postižení uměním od tvůrce Hendaver, z.s., který je i organizátorem celé akce. ✖

Veškeré detailní informace najdete již brzy na www.mentalpower.cz, kde bude i možnost zhlédnout nejlepší filmy.

TEXT: Stanislava Zahálková | FOTO: archiv MUP

Metropolitní univerzita Praha letos slaví 15 let od svého založení. Z vysoké školy, která začala s jedním studijním oborem a 37 studenty, se za dobu její existence stala univerzita, kterou v současné době navštěvuje přes 5 300 studentů nejen v Praze, ale také v univerzitních střediscích v Hradci Králové, Liberci a Plzni. Vyučují se na ní obory bakalářské, magisterské i doktorské, a to v českém i anglickém jazyce, a může se pochlubit již 10 000 absolventy.

Pro Metropolitní univerzitu je klíčová zahraniční spolupráce s partnerskými univerzitami po celém světě. Do programu Erasmus se MUP zapojila v akademickém roce 2004/2005 a od té doby se počet vyjíždějících a přijíždějících studentů neustále zvyšuje. Postupně se zvyšuje i počet evropských univerzit, se kterými MUP uzavírá bilaterální smlouvy. V současné době má MUP podepsané smlouvy se 119 evropskými a více než 40 mimoevropskými univerzitami. Každoročně studuje na MUP cca 160 zahraničních studentů a naopak více než 140 studentů MUP vycestuje na zahraniční vysokou školu.

V rámci oslav založení univerzity se ve čtvrtek 19. května konala neformální akce na palubě jednoho z vltavských parníků s názvem Europé. Podvečerní plavba po Vltavě z Dvořákova nábřeží završila Erasmus Staff Training Week, organizovaný zahraničním oddělením, který probíhal ve spolupráci s partnerskými univerzitami MUP.

„Cílem plavby na parníku bylo připomenout si v krásných kulisách Prahy nejen naše kulaté výročí, ale také mezinárodní rozměr naší školy, na který jsme od počátku kladli důraz a který je dnes velmi úspěšný,“ řekl během plavby ředitel Metropolitní univerzity Praha Marek Beneš. Se současným rozsahem spolupráce se zahraničními univerzitami je spokojený a předpokládá, že se program bude i nadále rozšiřovat.

Na palubě lodi bylo celkem 230 účastníků. Byli to nejen kolegové z partnerských univerzit, zahraniční studenti z programu Erasmus+ a anglických studijních oborů na Metropolitní univerzitě, ale i čeští studenti, pedagogové a zaměstnanci školy. Mezi hosty se samozřejmě objevili i studenti programu Škola bez bariér, v jehož rámci se vzdělávají osoby s pohybovým postižením. Studentka prvního ročníku oboru Mezinárodní vztahy a evropská studia Bronislava Frýdková byla jednou z nich a atmosféru na parníku hodnotila velmi pozitivně:

„Jsem velmi ráda, že jsem se mohla zúčastnit této jedinečné akce i vzhledem k mému zdravotnímu stavu a odnést si spoustu nevšedních zážitků. Chtěla bych poděkovat vedení školy za profesionální přístup a úspěšnou integraci studentů s pohybovým postižením nejen v rámci akademické půdy, ale i v rámci ostatních aktivit školy, jakou byla například tato akce na lodi Europé, která hezky zapadá do studentského života. Služby Metropolitní univerzity jsou ovšem mnohem širší, mimo jiné nabízí studentům s handicapem jedinečnou možnost vycestovat do zahraničí v rámci projektu Erasmus. Velmi si této možnosti vážím a ráda bych ji využila. Mezinárodní spolupráce je nepochybně znakem kvalitní univerzity a budu se velmi těšit na další obdobnou akci na oslavu dalších úspěchů Metropolitní univerzity Praha.“ ✖

ŠKOLA BEZ BARIÉR

Metropolitní univerzita Praha realizuje program Škola bez bariér od roku 2003. Uchazečům s pohybovým postižením umožňuje plnohodnotné vysokoškolské studium. K zajištění podmínek pro plnou integraci studentů s pohybovým postižením do studia patří odstranění architektonických bariér, plnohodnotné začlenění do vysokoškolského studia a studentského života, studijní poradenství pro osoby s pohybovým postižením, odstranění ekonomických bariér a zaměstnávání osob s pohybovým postižením.

PRAHA | PLZEŇ | LIBEREC | HRADEC KRÁLOVÉ

METROPOLITNÍ
UNIVERZITA PRAHA

PODLE INZERÁTU SI VYSOKOU ŠKOLU NEVYBÍREJTE

DEJTE NA ZKUŠENOSTI
ABSOLVENTKY OBORU
VEŘEJNÁ SPRÁVA

Gabriela Knapová

Oddělení marketingu a PR
Zoologická zahrada hl. m. Prahy

Naši absolventi mají skvělé uplatnění
na trhu práce. Více o jejich názorech
a zkušenostech se dozvíte na

www.mup.cz

Více než stovka cyklistů objela Prahu, **aby pomohla** **handicapovaným**

TEXT A FOTO: Cesta za snem, o. s.

V neděli 29. května v sedm hodin ráno odstartoval peloton cyklistů pod vedením vozíčkáře Heřmana Volfa z neziskové organizace Cesta za snem na osmdesát kilometrů dlouhý okruh okolo Prahy. Úsek byl rozdělen do šestnácti etap vedených po bezpečných místech - cyklostezky, parky. Přidat se mohl kdokoli bez ohledu na věk nebo zdravotní stav. Cílem projektu bylo vytvořit kolem hlavního města symbolický lidský řetěz a ukázat tak, že všichni táhneme za jeden provaz. Cyklojízdu podpořil Magistrát hlavního města Prahy, když projekt zahrnul pod titul Praha Evropské město sportu 2016.

Projekt „Okolo Prahy napříč handicapy“ absolvovalo více než sto cyklistů. Společně tak šlapali maminky s dětmi, senioři nebo lidé s různými druhy postižení. Kromě myšlenky opravdové integrace, kterou má projekt šířit, se pomáhalo také konkrétně. Díky aplikaci EPP (Energie pomocí pohybu) Nadace ČEZ dostala celodenní vyjížďka také charitativní rozměr. Aplikace EPP našlapané kilometry jednotlivých cyklistů proměnila v body a ty pak dále v peněžitý dar určený na podporu Centra Paraple.

Objet osmdesátkilometrový okruh okolo hlavního města trvalo pelotonu něco málo přes deset hodin. Cílem okružní cesty se stala Letenská pláň a 17. ročník charitativní akce Běh pro Paraple. Po sedmnácté hodině zde stovky běžců přivítaly své cyklistické kolegy. Následně byl řediteli Centra Paraple Davidu Lukešovi předán šek v hodnotě 70 000 korun na nákup počítačů pro rekvalifikační kurzy klientů.

Hlavní organizátor celé akce, předseda neziskové společnosti Cesta za snem, byl po celém dni v sedle svého handbiku –

kola s ručním pohonem – unavený, ale šťastný. „Sešla se skvělá parta lidí, kteří se rozhodli pomáhat tím, že aktivně tráví čas, a tak vlastně pomáhali i sami sobě. Můj největší obdiv mají děti, které šlapaly obrovské porce kilometrů v horku a dusnu. O to sladší byl příjezd do cíle. Povedlo se nám objet naše největší město, ukázat, že je zde spousta cyklostezek a bezpečných komunikací pro jízdu na kole, pomohli jsme kamarádům z Centra Paraple, ukázali lidem, že my, handicapovaní, můžeme být součástí toho velkého týmu zdravých, ale hlavně všichni jsme se vrátili v pořádku a bez zranění. Jsem moc spokojený a těšíme se, že příští rok nás vyrazí několika násobně více.“

Projekt Okolo měst se koná také v ostatních městech České republiky. Brno, Ostrava, Plzeň, Liberec, Jablonec, Hradec Králové, Pardubice, Ústí nad Labem nebo Děčín. Máte zájem objet některé z měst a pomáhat druhým? Navštivte webovou stránku www.cestazasnem.cz a přidejte se. ❏

Volným pádem

proti předsudkům ve společnosti

TEXT: Tomáš Pchálek | **FOTO:** Jan Frank

Praha je letos Evropským hlavním městem sportu, a hostila tak netradiční sportovní manifest „Praha letí napříč handicapy.“ Do jediného větrného tunelu v České republice, simulujícího volný pád, 25. dubna vstoupili zástupci zdravotně postižených ze všech krajů republiky, aby společným létáním dokázali, že i s handicapem je možné dělat téměř cokoli. Třeba rozdat si to ve čtrnáctimetrovém skleněném tubusu s větrem o síle hurikánu!

Projekt za podpory Magistrátu hlavního města Prahy uspořádala nezisková organizace Cesta za snem, z.s., ve spolupráci s Hurricane Factory Praha, provozovatelem jediného simulátoru volného pádu v České republice.

„Naše projekty jsou postaveny na principu *jedeme v tom všichni*“, říká Heřman Volf z pořadatelské organizace Cesta za snem. „Neděláme rozdíly mezi různými druhy handicapu. Létat tak společně budou vozíčkáři, amputaři, neslyšící, nevidomí, lidé s dětskou mozkovou obrnou nebo Downovým syndromem. Sjedou se ze všech krajů České republiky.“

Cílem projektu je upozornit handicapované, ale také širokou veřejnost na to, že není třeba stavět mezi sebe pomyslné bariéry.

„I člověk s těžkým postižením může být aktivní a žít naplno. Našími projekty se snažíme nastavit nové, moderní vnímání společnosti, kde se lidé navzájem podporují. Integrace není o tom, že handicapované separujete do skupin a necháte je sportovat za zdmi rehabilitačního ústavu. Chceme jít ven, bavit se a sportovat společně,“ dodává Volf, který sám usedl na invalidní vozík po nehodě na lyžích.

Projekt podpořila celá řada zajímavých osobností. Společně s handicapovanými si zalétali mistr světa v běhu na lyžích Martin Koukal s olympioničkou Kateřinou Neumannovou, paralympionik a legenda paracyklistiky Michal Stark, český reprezentant v paragrafů Pavel Bambousek nebo mistr republiky v akrobatickém lyžování Daniel Honzig. Vyzkoušet stav bez tíže ve smíšených týmech spolu ➤

„SIMULACE VOLNÉHO PÁDU JE DALŠÍ Z MOŽNOSTÍ SPORTOVNÍHO VYŽITÍ OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM. JAK SE UKÁZALO, JE VHODNÁ JAK PRO VOZÍČKÁŘE, TAK PRO NEVIDOMÉ, NESLYŠÍCÍ, AMPUTÁŘE, OSOBY S DĚTSKOU MOZKOVOU OBRNOU NEBO DOWNOVÝM SYNDROMEM.“

s lidmi s postižením přišel také moderátor Jan Rosák, zpěvačka Kateřina Mátlová, konferenciér skupiny The Tap Tap Ladislav Angelovič, zprávařka televize Prima Sandra Parmová, úspěšný český youtuber a amputař Martin Rota nebo radní pro sport a volný čas hlavního města Prahy Jan Wolf.

Netradiční letecký den bez bariér odstartoval v pondělí 25. dubna v devět hodin ráno. Poslední skupina vstoupila do oka hurikánu v pravé poledne. Od dvanácti třiceti proběhla v Hurricane Factory Praha veřejná tisková konference. Poté se účastníci přesunuli handy transportem Help Driver do centra Prahy, na Staroměstskou radnici. „Magistrát hlavního města připravil pro odvážné letce z různých koutů republiky zajímavý program s prohlíd-

kou míst, kde by se normálně jako turisté nepodívali,“ prozradila Jana Berková, ředitelka marketingu magistrátu hlavního města.

Pokud vás zajímá, jak takové létání v simulátoru volného pádu vypadá, podívejte se na www.cestazasnem.cz, kde naleznete jak video z akce, tak spoustu zajímavých fotografií. Simulace volného pádu je další z možností sportovního vyžití osob se zdravotním postižením. Jak se ukázalo, je vhodná jak pro vozíčkáře, tak pro nevidomé, neslyšící, amputaře, osoby s dětskou mozkovou obrnou nebo Downovým syndromem, a to ve věku od pěti let. Vyškolený personál dokáže všem bez rozdílu poskytnout bezpečný a nezapomenutelný zážitek věrně simulující skok z letadla, který by jinak mohl být pro mnohé nedostižným. ✘

Motivem a cílem UMĚLCŮ MALUJÍCÍCH ÚSTY A NOHAMA

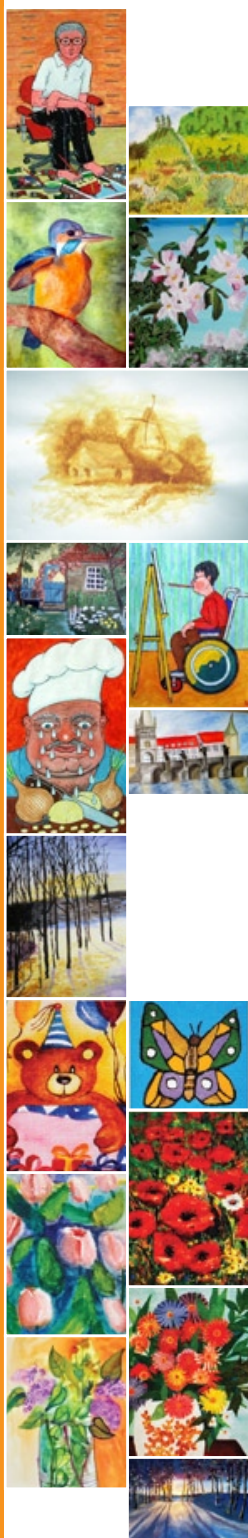
bylo a zůstává ukázat veřejnosti, že ani člověk s postižením není v životě pasivní, ale tvoří, pracuje dle svých možností jako všichni ostatní lidé. Snaží se v životě prosadit, pro druhé něco vytvořit, být také užitečný.

„Ne ruka, to duše maluje...“

Nakladatelství UMÚN naplňuje a uskutečňuje myšlenku, kterou prosazoval zakladatel Sdružení malířů pan A. E. Stegmann již v 50. letech 20. století. Zapojit lidi s postižením dle jejich možností do práce a umožnit jim vydělávat peníze vlastním přičiněním.

Chcete udělat dobrý skutek a zároveň potěšit sebe nebo své blízké?

Navštivte webové stránky
www.umun.cz,
kde najdete spousty dárečků od srdce.

METROSTAV HANDY CYKLO MARATON 2016

Českou republikou s handicapovanými pro handicapované!

TEXT: Tomáš Pchálek | **FOTO:** Irena Vanišová

Jeden z největších sportovně-integračních projektů současnosti se letos posune do zcela nových rozměrů a dozná celou řadu změn a vylepšení. Do čtvrtého ročníku unikátního Metrostav handy cyklo maratonu se letos zapojí všech čtrnáct krajů České republiky a poprvé od roku 2013 se kompletně změní způsob vytváření trasy i oceňování vítězů!

Metrostav handy cyklo maraton je postaven na jednoduchém konceptu. Dejte dohromady čtyř- nebo osmičlenný cyklistický tým, jehož součástí musí být minimálně jeden člověk s jakýmkoli druhem postižení. Postavte se na start a zdolejte štafetově trasu dlouhou 2222 km, a to v časovém limitu 111 hodin. Každý tým navíc jede minimálně pro jednoho člověka krátce po úrazu či nemoci, který se s handicapem teprve učí žít. Smyslem je ukázat, že nehandicapovaní a handicapovaní mohou společně tvořit jeden fungující tým, který má šanci obstát i v podmínkách extrémního závodu. Cílem ale není dosáhnout co nejlepšího výsledného času, nýbrž reprezentovat co možná nejlépe myšlenku vzájemné spolupráce, integrace, solidarity a přátelství.

Trasu si každý tým tvoří sám. Plánování, navigace, orientace, taktika střídání a přesunů tvoří minimálně polovinu úspěchu. Týmy dostanou itinerář se stanovenými průjezdními body. Jaké cesty zvolí k jejich dosažení, přitom záleží na každém z nich!

Štafetový kolík zde představuje GPS tracker. Jde o krabičku velikosti zápalek, kterou si cyklisté předávají při střídání na trase a neustále ji musí mít při sobě. Tracker společnosti Eurosat CS 24 hodin denně vysílá informace o poloze a ta se v reálném čase vykresluje na mapě na webu www.cestazasnem.cz.

Novinkou letošního čtvrtého ročníku navíc budou živé videopřenosy, takzvané live streamy. Ty budou umístěny do exponovaných míst (start, cíl, vložení prémie), kde se kumulují závodníci a fanoušci po dobu několika hodin.

Závod tak získává nový rozměr nejen pro samotné cyklisty, kteří mohou neustále sledovat konkurenci i sami sebe, ale také pro tisíce diváků, kteří klání cyklistů sledují na počítačích, tabletech nebo mobilních telefonech.

V roce 2015 zaznamenal web závodu téměř 400 000 návštěv!

V ČEM JE ROČNÍK 2016 JINÝ NEŽ TY PŘEDCHOZÍ?

První tři ročníky handy cyklo maratonu otevíraly lidem centra následné pomoci. Povinné průjezdní body tvořily rehabilitační ústavy, spínátní jednotky, speciální školy nebo lázně. V letošním, čtvrtém ročníku startuje zcela nová koncepce. Do projektu jsme přizvali všech 14 krajů České republiky. Záštitu nad projektem převzali čeští hejtmani, ministryně pro místní rozvoj, ministryně práce a sociálních věcí, primátorka hlavního města Prahy, starosta městské části Prahy 1 a Prahy 6 a další. Hlavním partnerem projektu se stal Czech Tourism, společně českým výrobcem náramkových hodinek PRIM Manufacture 1949 a Nadací Preciosa. Projekt opět výrazně podporuje Nadace ČEZ a aplikace EPP a hlavní město Praha, nesoucí letos titul Evropské hlavní město sportu 2016. Generálním partnerem projektu se stala největší česká stavební společnost, Skupina Metrostav.

DOMINANTY KRAJŮ A ODKAZ OLYMPIJSKÝCH HER V RIU 2016

Účast krajů je založena na jednotném modelu. Každý ze čtrnácti krajů ČR vybírá

do závodu dva povinné průjezdní body. (Trasa nikdy není přesně stanovena, je pouze potřeba projet danými průjezdními body a nechat si průjezd potvrdit v cyklopasu). Jeden ze dvou průjezdních bodů představuje dominantu kraje, je to například historická, technická nebo kulturní památka. Druhý, vzhledem k roku konání olympijských her, má reprezentovat sport. Vzniká tak dvacet osm výjimečných průjezdních míst. Ty budou doplněny o premiérové body dodané generálními a hlavními partnery. Například generální partner Metrostav, a.s., zpřístupní právě budované tunely na dálnici D8. Na cyklisty čeká celá řada unikátních míst, kam se jinak jen tak na kole nepodívají. Samozřejmostí jsou opět vložení časovky týmů, jednotlivců a vrchařská prémie.

Ve spolupráci s Czech Tourismem bude navíc do maratonu vložena prémie 700 km Karla IV. Tým, který zvládne prvních 700 kilometrů, tedy trasu z Prahy do Uničova, v nejkratším čase, získá nádhernou trofej z dílny sklářských mistrů z Preciosy Jablonec. Touto trofej jsou skleněné korunovační klenoty!

Velkou novinkou se stane hodnocení vítězů jednotlivých kategorií. „Vždy jsme trvali na tom, že náš maraton je jiný než ostatní, že v něm nejde v první řadě o to, kdo bude stát na bedně vítězů, kdo bude mít nejrychlejší čas nebo nejvyšší průměrnou rychlost. Loni jsme tuto myšlenku podpořili tím, že jsme všem dvě stě třiceti zúčastněným cyklistům předali stejnou medaili. Žádná

„DO ČTVRTÉHO ROČNÍKU UNIKÁTNÍHO METROSTAV HANDY CYKLO MARATONU SE LETOS ZAPOJÍ VŠECH ČTRNÁCT KRAJŮ ČESKÉ REPUBLIKY A POPRVÉ OD ROKU 2013 SE KOMPLETNĚ ZMĚNÍ ZPŮSOB VYTVÁŘENÍ TRASY I OCEŇOVÁNÍ VÍTĚZŮ.“

zlatá, stříbrná nebo bronzová. Letos ale hodláme jít ještě dál. Při slavnostním vyhlášení v cíli závodu sice představíme tři nejrychlejší týmy z každé kategorie, které se stanou nejlepšími cyklisty, nicméně vítězi maratonu a držitelé pohárů se stanou týmy, které nejlépe reprezentovaly myšlenky projektu. Kritérií bude hodně, například účast handicapovaných cyklistů, poměr handicapovaných a nehandicapovaných v týmu, spolupráce s patronem týmu, originalita, výjimečnost a podobně. Vyhrát Metrostav handy cyklo maraton 2016 tak může tým, který do cíle přijede

jako poslední, a to nám připadá naprosto úžasné,“ vysvětluje Heřman Volf.

Tým, který se umístí na první příčce v tomto hodnocení, obdrží unikátní ručně dělané sportovní hodinky z limitované 100kusové edice PRIM CYKLO, vyrobené právě při příležitosti Metrostav handy cyklo maratonu 2016!

PROČ POSTAVIT TÝM A JÍT DO TOHO S NÁMI?

Handy cyklo maraton je návykový! Prvního ročníku v roce 2013 se zúčastnilo šest týmů. V roce 2015 již na startu stálo

jednatřicet týmů o téměř 250 cyklistech. Letos se očekává účast přibližně čtyř stovek cyklistů! Maraton je v první řadě o myšlence, kterou reprezentuje motto „Jedeme v tom všichni!“ Pokud vám nestačí o integraci jen mluvit, ale chcete ji podpořit v praxi, a navíc zažít nezapomenutelné chvíle s partou svých přátel nebo kolegů, pak je tento projekt určen právě vám. ❏

Všechny potřebné informace naleznete na webových stránkách www.cestazasnem.cz.

NOVÝ PROJEKT ZPROSTŘEDKUJE OZP cenově příznivé dodávky elektřiny a plynu

TEXT: Miroslav Kadlec

Za podpory Národní rady osob se zdravotním postižením České republiky byl spuštěn nový projekt **ZTP ENERGIE**.

Na otázku, **v čem spočívá**, lze odpovědět následujícím způsobem – srdcem projektu **je specializovaný portál** na adrese www.ztpenergie.cz, který má hned několik funkcí. Tou základní je možnost zprostředkování dodávky **cenově příznivé elektrické energie a plynu zdravotně postiženým osobám**. Předností však není pouze trvale příznivá cena dodaných energií, ale také jednoduchá a přehledná komunikace právě prostřednictvím webového portálu. Důležité je též připomenout, že projekt ZTP ENERGIE, vědom si společenské odpovědnosti, **bude podporovat činnost** Národní rady osob se zdravotním postižením.

Projekt se však bude věnovat i jiným oblastem než pouze dodávce energie. Portál ZTP ENERGIE reprezentuje pestrou škálu odborníků z různých oblastí lidské činnosti, které spojuje převážně energetika, a může se tak stát pro osoby se zdravotním postižením **zajímavým zdrojem informací**. Na adrese www.ztpenergie.cz uživatelé postupně naleznou **oblast poradenství** týkající se energetického hospodářství domácností, ale také řadu zajímavostí, které prohloubí znalosti či potěší duši například pohledem na historické vodní díla.

Třetí oblastí, kterou se projekt ZTP ENERGIE bude zabývat, je **osvětová**

a vzdělávací činnost, opět v oblasti energetiky. Za podpory Národní rady osob se zdravotním postižením České republiky se nyní chystá seminář, jehož úkolem bude **zvýšit informovanost** o tom, jak optimalizovat energetické hospodářství vašeho domova, jak fungují úsporné technologie či jaké technologické trendy přinese budoucnost. Seminář se nebude vyhýbat ani současným negativním trendům a praktikám v oblasti energetiky a nabídne možná řešení, **jak se těmito situacím bránit** či jim předejít.

Stane-li se portál ZTP ENERGIE oblíbeným mezi uživateli, potom budeme moci říci, že **energie skutečně pomáhá...** ■

Znáte svá pacientská PRÁVA?

TEXT: Gabriela Kocmichová | FOTO: Romana Bočková

Nad touto otázkou přemýšlelo 12. května v Českých Budějovicích více jak 60 účastníků semináře organizovaného Národní radou osob se zdravotním postižením Jihočeského kraje, Rodinným centrem Rozárka a Krajským úřadem Jihočeského kraje. Bezbariérové prostředí pro přítomné neslyšící návštěvníky zajistil Tichý svět, o.p.s., tlumočením do českého znakového jazyka.

Cílem semináře pořádaného v budově krajského úřadu bylo zvýšit povědomí o právech a povinnostech pacientů a zdravotníků v rámci českého právního řádu a informovat o možnostech uplatnění jejich práv.

Během celé akce byla velmi živě prodiskutována práva pacientů a také různé úhly pohledu všech zúčastněných. Za poskytovatele zdravotních služeb vystoupila Bc. Iva Nováková, MBA, z pozice manažera spokojenosti v Nemocnici České Budějovice, a.s. Společně se svojí kolegyní přítomně informovala o nových aktivitách, které nemocnice připravuje pro své pacienty, o způsobu podávání stížností na zaměstnance i o pravidlech nahlášení do zdravotnické dokumentace. Praktickými návody na obhájení práv pacientů přispěla ředitelka Kanceláře Ombudsmana pro zdraví MgA. Kateřina Havelková spolu s právní poradkyní Mgr. Barborou Vráblovou, která odpovídala na položené otázky. Účastníci se rovněž dozvěděli o službách Kanceláře Ombudsmana pro zdraví a o tom, jakým způsobem se mohou se svými problémy na kancelář obrátit.

Nad realitou a cestami, jak zabezpečit rovnoprávný přístup pro osoby se sluchovým postižením a informace v českém znakovém jazyce pro neslyšící, se zamýšlela Mgr. Gabriela Kocmichová, manažerka pobočky Tichého světa pro Jihočeský kraj. Zazněly dobré zprávy o on-line tlumočení (nejen v okresních nemocnicích), o připravovaném spotu ve znakovém jazyce pro budějovickou nemocnici, ale hlavně první zprávy o připravovaných právech pacientů v mateřském jazyce neslyšících. Neslyšící lektor českého znakového jazyka Jan Borovanský (Evoluce, o.p.s.) nabídl podporu zdravotnickému personálu formou kurzů českého znakového jazyka. Na závěr si všichni mohli vyzkoušet své znalosti v krátkém testu z právních zdravotnických norem. Toto setkání přineslo všem naději, že je možné věci zlepšit a hlavně že je možné dovolat se svých práv za podpory všech zúčastněných neziskových organizací a také oddělení zdravotnictví. Věříme, že seminář položil pevné základy spolupráce. ▣

PŘEDSTAVUJEME

členské organizace NRZP ČR

SPOLEK ZRAKOVĚ POSTIŽENÝCH MASÉRŮ, Z. S.

TEXT: Miroslav Hrtús

Organizace byla založena jako zájmový a profesní spolek zrakově postižených masérů. Sdružuje a organizuje nevidomé a zrakově postižené občany, jejich přátelé a sympatizanty a dále i občany bez postižení, kteří mají kvalifikaci masér, masér – fyzioterapeut, rehabilitační pracovník a nižší zdravotní pracovník-masér, dále střední a vyšší zdravotní pracovník v nestátní i státní rehabilitaci a také v soukromém podnikání v oboru. Základním posláním spolku je dle jeho možností zabezpečit členům pravidelné a odborné doškolení v profesi, zvyšování zručnosti a kvalifikace v oboru, organizace seminářů, rekreace, vzdělávacích pobytů, kurzů a kulturních akcí spolkového charakteru. Sdružení působí na celém

území České republiky a snaží se o podporu členů při profesním umístění a ochranu při prokazování znalosti a dokonalosti v zařazení.

Spolek má 22 členů a je veden pětičlennou radou v čele se statutárním zástupcem – starostou spolku, kterým je Miroslav Hrtús, (adresa: Pionýrů 899, Frýdlant nad Ostravicí). Miroslav Hrtús byl zvolen také členem krajské rady ZP v Ostravě. Celý spolek byl přijat do NRZP ČR jako členská organizace.

Spolek za dobu své existence dokázal odborně proškolit a zdokonalit v profesi většinu svých členů, a to jak formou interního vzdělávání, tak kurzů odborné tematiky s výsoco profesně kvalitními lektory a odborným garantem spolku.

NÁZEV: SPOLEK ZRAKOVĚ
POSTIŽENÝCH MASÉRŮ, z. s.

SÍDLO ORGANIZACE: MĚSTSKÝ ÚŘAD,
ŠTEFÁNIKOVA 1163/12, 742 21 KOPŘIVNICE

TELEFON: +420 608 852 972

E-MAIL: szpm@seznam.cz

WEB: www.spolekzpmaseru.cz

POČET ČLENŮ: 22

PŘEDSTAVITEL ORGANIZACE:
MIROSLAV HRTÚS, STAROSTA SPOLKU

inzerce

TŘÍDTE STARÉ ELEKTRO!

Za každý 1 kg starého elektra vhozeného do červených kontejnerů obdrží Národní rada osob se zdravotním postižením ČR 1 Kč.

**POMŮŽETE
ZDRAVOTNĚ
POSTIŽENÝM**

Najděte si Váš nejbližší červený
kontejner a začněte třídit.
JE TO JEDNODUCHÉ.
V ČR jich je již 2 500
a stále přibývají další...

asekol
ZE STARÉHO NOVÉ!

cervenekontejnery.cz

KNIŽNÍ NOVINKY

Další ukázka z knihy Patrika Nachera

KONEC FINANČNÍCH NEGRAMOTŮ V ČECHÁCH

NAKLADATELSTVÍ:

Plot

ROZSAH:

267 stran

BĚŽNÁ CENA:

300 Kč

NAŠE CENA:

200 Kč

PUBLIKACE MÁ ROZSAH 267 stran

a **VYDALO JI** Nakladatelství Plot.

OBVYKLÁ CENA v knihkupectví je 300 korun,

my Vám publikaci nabízíme za 200 Kč.

Zakoupením přispějete částkou 50 Kč na pomoc osobám se zdravotním postižením.

PUBLIKACI SI MŮŽETE OBJEDNAT NA ADRESE

NRZP ČR, z. s., Partyzánská 7, 170 00 Praha 7

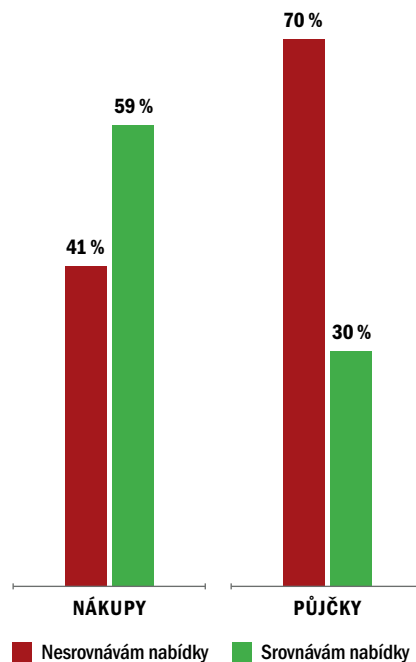
nebo e-mailem na adrese nrzpcr@nrzp.cz.

K ceně publikace se připočítává poštovné a balné 100 Kč.

Základní strategie

Dvakrát měř, jednou řeš – aneb porovnávejme ceny finančních služeb před jejich poptáním a nákupem. Nejprve tedy produkty, klidně i vícekrát než dvakrát, **srovnáme**, pak teprve **řešíme** jejich nákup (nikoliv řežeme – nelekejte se, v přísloví není překlep). Finanční služby, ač jsou imaginární, nefyzické, lze z hlediska ceny i kvality porovnat úplně stejně jako jakékoliv jiné zboží. To jsou lidé už zvyklí běžně činit, aby koupili stejnou věc levněji. Ale pak nepochopitelně a zcela zbytečně přeplatí právě vinou nákladnější půjčky. Co ušetří na levnějším notebooku, vyhodí doslova oknem na dražší úvěru (někdy i násobně), který si vzali bez rozmyšlení a porovnání (krásně

to znázorňuje tabulka vpravo). Zde tedy naopak neplatí ono klasické „*kdo rychle dává, dvakrát dává*“. Není kam spěchat. Úvěr, kreditní karta nebo stavební spoření nejsou chleba, mléko, máslo nebo jogurt, nezkaží se. Nejen, že si musíme promyslet, jestli si úvěr vůbec vzít, ale pokud se rozhodneme, že ano, nastává fáze výběru, porovnání (více u přísloví „*Práce kvapná málo platná*“) a počítání. Opatrní bychom měli být u úvěrů, které nám nabízejí přímo prodejci. Není důvod být nedočkavý a zjednodušit si to tím, že jak nákup, tak i úvěr pořídíme na jednom místě. Danou nabídku si porovnáme s podmínkami bank a pak se rozhodneme.

ZDROJ: STEW/MARK, 600 respondentů ve věku 18-60 let, telefonické dotazování, listopad 2013

ZAKOUPENÍM PŘISPĚJETE ČÁSTKOU 50 Kč na pomoc osobám se zdravotním postižením.

NA DALŠÍ ÚRYVKY Z KNIHY PATRIKA NACHERA se můžete těšit v dalších číslech časopisu Mosty

Do hospody bez peněz nelez – aneb nekupujeme si věci, na které nemáme. To je tak jednoduchá a logická myšlenka, že k ní nic jiného, rádobý odborné argumenty, dodávat netřeba. Praxe je ovšem zcela odlišná. Dnes je naprosto běžné, že si pořizujeme věci, které nutně nepotřebujeme, za peníze, které nemáme, abychom možná někoho ohromili či zaujali. Kdo ví? Nebo abychom se uspokojili věcmi, které použijeme jen párkrát. Ruku na srdce, jak často používáme například všechny ty kuchyňské roboty a další přístroje v domácnosti? To schéma je jasné – jak utrácíme (míněno zbytečně, proto jsem nepoužil slovo „nakupujeme“), tak se zadlužujeme, jak se zadlužujeme, tak (někteří) více pracujeme, jak více pracujeme, tak více vyděláváme, jak více vyděláváme, tak ale začneme i více utrácet, životní náklady se zvyšují a tak dále a tak dále. Do dluhové spirály se nedostávají výhradně nízko-příjmové kategorie, ale naopak spíše ty středně-příjmové – jejich vyšším výdělkům odpovídá i vyšší životní standard a tomu odpovídající náklady. A pokud příjmy, byť dočasně, poklesnou, ukazuje se, že je těžší se vzdát určité úrovně života. Přichází tedy úvěr, a pokud se příjmy nevrátí na původní výši, tak vzápětí i problémy. Robert Kiyosaki nazval tento životní styl „kryším závodem“. Nabízím zde proto velmi aktuální a kruté pravdivé heslo, kterým se ale málokdo dnes řídí: „*Bohatý je ten, kdo nemá dluhy*“, případně ještě jedno takové poselství o naší skromnosti: „*Chceme-li zvětšovat své bohatství, musíme se naučit žít s málem*.“ Motivujícím by pro nás v této souvislosti mohlo být i gruzínské přísloví, které nám dává určitou „šanci“ do budoucna: „*Bohatství je jako moucha. Někdy na orchideji, někdy na hnoji*.“ A když už jsem začal hospodou, tak si dovolím tuto pasáž ukončit trefným „*oči by jedly, ale ústa už nemohou*“.

Kdo šetří, má za tři – aneb nejprve si naspoříme, pak **případně** kupujeme, nikoliv obráceně. V dnešní konzumní a spotřební době to funguje přesně opačně – teď si užíváme, „*žijeme přece jenom jednou*“, a pak to nějak splatíme. Za prvé je to cesta do pekel a do **nesvobody** celoživotního stresu ze splácení dluhů. Za druhé je nutné neustále připomínat, že štěstí a radost ze života není jen o penězích a hromadění zbytných statků. Prostě se musíme vrátit ke kořenům a naučit se opět normálně žít a rozumně šetřit. To ale neznamená, že nebudeme velkorysí a že „*si necháme pro korunu vrtat koleno*“. Skromnost a úspornost není lakota, spíše rozumná nenáročnost, a když je potřeba, tak i prostá velkorysost. Finanční gramotnost z mého pohledu není o tom, nekupovat věci, na které nemáme.

To by bylo, podle mého názoru, trochu málo. Finanční gramotnost by měla znamenat nekupovat věci i přesto, že si to dovolit můžeme. Navíc to není vždy jen o ceně, jak praví latinské přísloví „*často levný džbán chová vznešený nápoj*“. Hlavně se kvůli touze po penězích, abychom si za ně kupovali zbytečnosti, nenechme zlákat na úplné scestí: „*Kdo šetří, má za tři, kdo krade má za deset*“, proto nabízím jinou verzi téhož pořekadla: „*Kdo šetří, má za tři, kdo rozumně investuje, má za čtyři*.“ Abychom to správně pochopili, šetřit zároveň neznamená nechat peníze tupě ležet bez užitku ladem například na běžném účtu nebo doma v prádelníku.

Nejsem tak bohatý, abych si kupoval levné věci – aneb pozor na služby a nabídky zadarmo, mohou se pořádně prodražit. Za výlet nebo oběd „zdarma“ jsme zranitelnější, méně pozorní a zároveň ochotnější si koupit nesmysl v hodnotě pár korun za několik tisíc. V tomto případě **neplatí** ono klasické české: „*Hloupý, kdo dává, hloupější, kdo nebere*“, nýbrž nám automaticky musí naskočit jiná přísloví, která nás takřkajíc ochrání před sebou samými: „*Zadarmo ani kuře nehrabe*“ či „*pečená holubi nelitají do huby*“. Takže vůči šmejdům platí jediná efektivní taktika – nikam nechodit ani nejezdit. Pokud to udělají nakonec všichni, máme vyhráno. Nulová poptávka vždy znamená i nulovou nabídku. Když nám totiž někdo dává něco zadarmo, je na místě se zamyslet, proč to dělá, jaké má úmysly, nepřehlédlí jsme něco, nevzniká nám z toho jiný závazek či nějaká jiná povinnost? To platí samosebou i o různých benefitech, které šmejdi nabízejí a rozdávají přímo na samotných předváděcích akcích, od slev, až po několika-denní zájezdy. Vězte, že ty krásné fotky alpských hotelů jsou na 99 % pouze ilustrační. A nejde tu jen o věci zdarma, bonusy a dárečky.

Když vidíme v obchodě slevu 90 %, musíme se logicky ptát, jak je to možné, jaké jsou důvody a stálo to někdy vůbec tu původní přeškrtnutou cenu? Bohužel ale „*lidé více věří očím než uším*“, a proto tyto strategie vycházejí a jsou stále naneštěstí působivé.

Když něco, co se prodává na více místech od více výrobců, takže to lze snadno porovnávat, stojí neskutečně málo, mělo by to být pro nás zneklidňující úplně stejně, jako když je něco předražené. Třeba je to v pořádku. Spíše to ale může být nabídka podvodníka, který chce naše peníze, ale vybrané zboží vůbec nemá. Někdy to poznáme i tak, že cena jinak drahého zboží,

osciluje těsně pod 5 000 korunami, což je hranice trestného činu (jakkoliv se dnes už škoda počítá). Když dané zboží ale skutečně existuje a je opravdu až podezřele levné, můžeme také narazit na kradenou věc.

A u té platí stejné pravidlo o poptávce a nabídce. Pokud se naučíme svodům na nepřiměřeně a neadekvátně levné věci odolát, snižujeme tím pravděpodobnost vlastního okradení a následného rychlého prodeje pod cenou někomu, kdo takové počestné předsevzetí, na rozdíl od nás, ještě neucinil.

Co je psáno, to je dáno – aneb nevěřme ústním příslibům a jednostrannému vychvalování, ostatně výstižně to řekl teolog, spisovatel, mystik a biskup Svatý František Sáleský: „*Na kapku medu se chytí více much, než na sud octa*.“ Podstatné je to, co je obsahem smlouvy, všeobecných obchodních podmínek (VOP) a dalších dokumentů. Když přijde na spor, nikoho, respektive náš soudní systém, nezajímá, jakže to bylo na začátku – „*i malý kaz má často velké následky*“ – kdo koho přivedl v omyl, kdo co komu slíbil, ale jaký dokument je podpisem obou stran závazný a směrodatný. Smutné na tom všem je, že přes 70 % Čechů přiznává, že nečtou ani smlouvy, které podepisují, natož další dokumenty, případně tyto informace jen tak zběžně projdou. Jaká je ale skutečnost a kolik lidí se chová takto lehkovážně a nepřízná se k tomu, se ani nechce domýšlet.

Líná huba, holé neštěstí – aneb nebát se zeptat, když je něco nesrozumitelné. Není hloupých otázek, ale maximálně nekompetentních odpovědí. A bát se ptát jen proto, že za mnou stojí fronta netrpělivých a spěchajících zákazníků – naší reakcí může být i modifikace přísloví „*hned se ani pes nevyse*...“ – je velkou chybou, která může vyústit v podpis nevýhodné smlouvy a zjištění reálného stavu v lepším případě doma, v horším při zaslání prvního vyúčtování či faktury. Na rozdíl od soukromého či pracovního života zde neplatí přísloví „*kdo se moc ptá, moc se dozví*“, ale spíše jedno čínské „*zeptáš-li se, budeš 5 minut vypadat jako blbec, nezeptáš-li se, budeš blbcem po celý život*“ nebo dánské „*je lepší se dvakrát zeptat než jednou zabloudit*“ či latinské „*lepší než jednou chybit – dvakrát i třikrát se zeptat*“. Shrnuto, potvrzeno platí parafráze slov V. I. Lenina – **ptát se, ptát se, ptát se**. A poté, co dostaneme odpověď, tak zase – **ověřovat, ověřovat, ověřovat**. ▣

CHCETE ZDARMA DOSTÁVAT časopis MOSTY PŘÍMO DO POŠTOVNÍ SCHRÁNKY?

1 Napište na adresu NRZP ČR, Partyzánská 7, 170 00 Praha 7 nebo na e-mail m.dvorak@nrzp.cz.

2 Ve své objednávce uveďte kontaktní adresu, na kterou ho chcete posílat, a souhlas s jeho zasíláním.

3 Časopis vychází pětkrát ročně, bude Vám zasílán zdarma prostřednictvím České pošty, s.p.

Nabídka platí pro osoby se zdravotním postižením, jejich rodinné příslušníky a organizace osob se zdravotním postižením a je platná pro rok 2016.

MOSTY Časopis pro integraci

3. číslo 2016 | 17. ročník
vychází 27. června 2016

VYDAVATEL:

NÁRODNÍ RADA OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM ČESKÉ REPUBLIKY, z. s.

Partyzánská 1/7, 170 00 Praha 7

tel.: +420 266 753 421

e-mail: nrzpcr@nrzp.cz

web: www.nrzp.cz

IČ 70856478

REDAKCE ČASOPISU:

Mgr. MICHAL DVOŘÁK

tel.: +420 266 753 433

e-mail: m.dvorak@nrzp.cz

Mgr. JAN KHOLL

e-mail: kholl@seznam.cz

REDAKČNÍ RADA:

Mgr. MICHAL DVOŘÁK

e-mail: m.dvorak@nrzp.cz

JUDr. JAN HUTAŘ

e-mail: j.hutar@nrzp.cz

Mgr. VÁCLAV KRÁSA

e-mail: v.krasa@nrzp.cz

Ing. PATRIK NACHER

e-mail: patrik.nacher@seznam.cz

JIŘÍ VENCL

e-mail: j.venc1@nrzp.cz

TISK: Grafotechna Plus s. r. o.

GRAFICKÁ ÚPRAVA:

Miriám Naháčová

FOTO NA OBÁLCE:

Jan Ráček

Vydávání povoleno Ministerstvem kultury ČR, zapsáno do evidence periodického tisku pod číslem MK ČR E 13338
Vydáváno za finanční podpory Úřadu vlády České republiky

ISSN 1805-9562

NEPRODEJNÉ

Zveřejněné názory nemusejí být v souladu s míněním redakce, ručí za ně autoři článků.

příští číslo vychází v září 2016

NÁRODNÍ RADA OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM ČESKÉ REPUBLIKY je organizací s celostátní působností. Základním cílem její činnosti je obhajoba, prosazování a naplňování práv, zájmů a potřeb osob se zdravotním postižením, a to bez ohledu na druh, věk a rozsah zdravotního postižení.

PARTNEŘI ČASOPISU

ASEKOL

NAKLADATELSTVÍ UMŮN

ÚŘAD VLÁDY ČR

Máte potíže s chůzí po schodech?

Nejlepší je řešení překonávání bariér přímo od výrobce.

ALTECH

ALTECH, spol. s r.o.
Průmyslová 1146
Uherské Hradiště

Starochodovská 1110
Praha 4 - Chodov

*Obchodní zastoupení
ve všech krajích!*

**VOLEJTE ZDARMA
800 303 304**

www.ALTECH.cz

KÜSCHALL CHAMPION
MECHANICKÝ AKTIVNÍ
SKLÁDACÍ VOZÍK

**SKÚTR
LEO**

**ELEKTRICKÝ VOZÍK
KITE**

**SPRCHOVACÍ KŘESLO
OCEAN VIP**

KONTAKT

Jana Masaryka 1713
500 12 Hradec Králové
+420 495 220 684
sivak@sivak.cz